

maig 1997 núm. 178 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

CALA PI, UN ALTRE ATEMPTAT AL PATRIMONI

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

GORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Llúcia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Maties Garcies	Miquel Janer
Franç Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Benet Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Joan Monserrat
Francisca Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Joan Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Antoni Vadell
Jeroni Tomàs	Francesc Verdera
Bàrbara Verdera	

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

35è Aniversari de l'Obra Cultural Balear

Benvolguts socis i amics,

Gràcies per defensar sempre i pertot la llengua pròpia de Mallorca, la llengua catalana. Per defensar la cultura i la identitat del nostre país insular, el ple autogovern per a les Balears. Gràcies per tots els anys en què heu fet costat a l'entitat. Gràcies per la vostra fidelitat als ideals que guien la seva actuació. Gràcies per ser-hi sempre, per no fallar en els moments decisius, per empènyer amb força!

Entre tots hem fet, al llarg d'aquests 35 anys, moltes coses. Hem de destacar la tasca sovint anònima de milers de persones que han fet feina amb sentit de país, a les escoles, als instituts. A la premsa forana i de ciutat. A centenars d'associacions d'esplai, juvenils, socials, culturals, veïnats, de solidaritat, sindicals i patronals. La seva llavor ha començat a donar fruit, ara sabem que som més que mai, que tenim més força, que són molts els qui compten amb nosaltres. Constatam que avui costa de trobar una entitat on no hi hagi defensors de la llengua, persones amb consciència nacional, amb sentit de la col·lectivitat. Tot aquest pes i aquesta força, els hem de posar al servei d'iniciatives que la nostra societat reclama i necessita.

La reacció popular d'aquests dos darrers anys, expressada en les dues Diables multitudinàries celebrades a Palma els anys 1995 i 1996, ens els Correllengua dels joves o en les Trobades d'Escoles Mallorquines, no pot afluixar de cap de les maneres. La llengua pot continuar minvant els seu ús fins a una situació difícilment reversible, basta passejar per s'Arenal, per Palma, per Calvià, per Son Servera, per Cala Rajada...

L'equiparació de les Balears amb les nacionalitats històriques pot no assolir-se mai, sense un fort impuls institucional, polític i social que encara no s'albira. L'actitud dels poders públics davant una i altra causa és més bé vacil·lant, tèbia i, en el millor dels casos, poc eficaç. Encara queda molta, feina i molt intensa, per fer.

L'O.C.B. és patrimoni de tothom que defensa la llengua, la cultura i la identitat del nostre poble sense cap exclusió. Conscients que la llengua només se salvarà si una amplíssima majoria de la societat ho vol, tot el nostre esforç ha d'anar encaminat únicament a sumar voluntats, a interessar els despreocupats, a informar els desinformats, a guanyar en positiu amics i més amics de la llengua i la cultura. ◆

Aquest és el text del díptic del 35è aniversari de l'O.C.B.

PLENARI de l'ajuntament, 28-4-97.

Arnau Tomàs.-

Querella criminal contra Baltasar Ramon Clar

El plenari ordinari celebrat per l'Ajuntament de Lluçmajor va resultar ser tan llarg com polèmic, per les mocions presentades per l'oposició i l'equip del govern municipal, amb llargues discussions i perorates, en les quals s'han de remarcar les del PSM en la persona de Llompart, que va sortir amb tota classe de desqualificatius. Com sempre, totes les mocions de l'oposició foren rebutjades pels vots majoritaris de l'equip de govern.

Autopista Palma-Manacor

Les mocions del PSM i del PSOE relatives a la projectada autopista Palma-Manacor al pas fora del cas urbà de Lluçmajor, Llompart, alhora que es manifestava en contra d'aquesta "per excessiva, que no resol el problema del trànsit, que destrueix molt espai rústic", afegint que existeixen altres alternatives com "el tren i els transports públics", i va sol·licitar una major informació per al públic davant un tema tan important per al poble, projecte al qual ja s'han oposats els Ajuntaments de Campos i de Porreres.

Antoni Garcies, del PSOE, també va sol·licitar una major informació pública per tal que els ciutadans es mani-

festin de forma clara. El tinent de batle, Lluç Tomàs, va justificar el rebuig de la moció dient que el projecte té un estudi d'impacte ambiental favorable, va anar a informació pública avalat pels tècnics i que "30.000 cotxes no poden passar pel cas urbà, per la qual cosa ja fa temps que sabem que s'havien de desviar, ajustant-se també al pla de carreteres".

Querella contra B. Ramon

L'equip de govern va presentar dues mocions per la via d'urgència. La primera, que fou aprovada per unanimitat, va ser sobre la construcció de voravies i asfaltat a l'obertura del carrer Ramon Llull, i la segona, molt discutida, sobre la querella criminal interposada per l'Ajuntament, per l'acusació i denúncia de Baltasar Ramon Clar, el qual va denunciar l'Ajuntament per un possible delictes fiscal, prevaricació i estafa, en considerar que la liquidació de l'Ajuntament sobre l'atorgació de la llicència per a l'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol, en lloc de fer-se en base als 700 milions del pressupost, s'havia d'haver fet sobre més de mil milions, per la qual cosa es feia un favor al Club i se li perdonaven una sèrie de milions.

Sobre aquesta denúncia, que ja va ser tenguada en compte pel jutge, el batle Gaspar Oliver va dir que és plena de falsedats, que hi havia altres vies per informar-se i no anar al jutjat, per la qual cosa s'entén que la intenció del denunciador fou perjudicar l'Ajuntament, a més de retardar l'ampliació del port esportiu de s'Estanyol, per això es presenta aquesta querella, perquè s'involucra la imatge i l'honor de l'Ajuntament i es demana al Sr. Ramon una indemnització de 10 milions de pessetes.

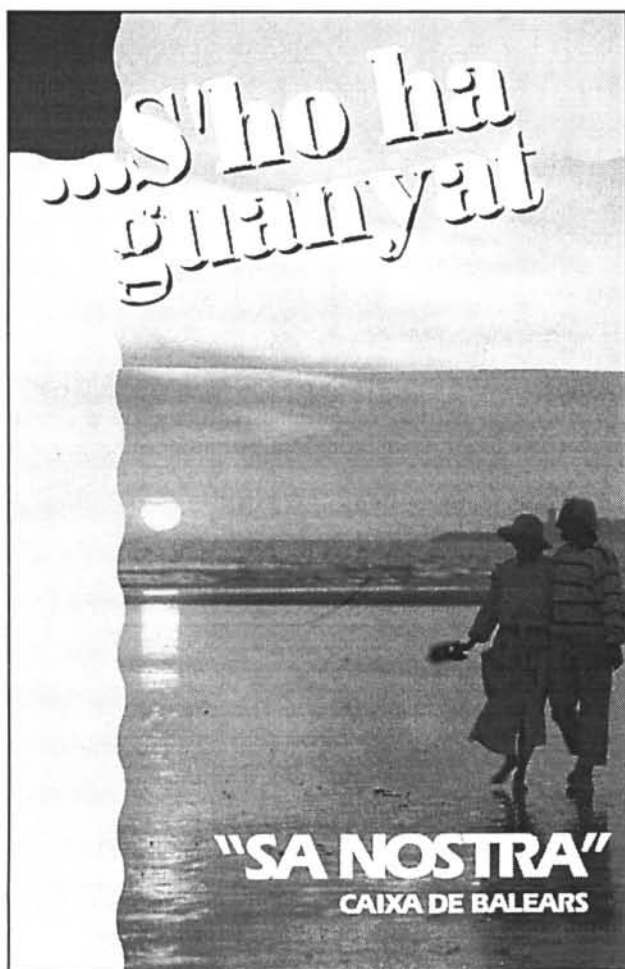
A. Garcies va dir que no hi estava conforme: "És una persecució, perquè si cada ciutadà que no està conforme amb qualsevol actuació de l'Ajuntament ha de ser querellat, no acabaríem mai". A. Llompart, per la seva banda, també es va oposar a presentar la querella, tot argumentant que es va denunciar un fet que consideraren lesiu i a més, si la denúncia ja ha estat sobreseïda, per què aquesta querella?

Altres assumptes

La moció del PSOE relativa a la liquidació del l'any 1996 i presentació del nou pressupost municipal acusant el consistori governant de no complir la llei en retardar-lo, fou rebutjada també quan van replicar Lluç Tomàs, que no s' infringia cap llei i que "la setmana que ve presentarem la liquidació del 96".

Moció del PSOE sobre l'adhesió al conveni firmat entre GESA i el CIM, sobre estalvi energètic, també rebutjada per considerar que l'Ajuntament ja compleix aquesta normativa, que a més només anirà destinada a municipis de menys de cinc mil habitants.

Una altra moció del PSOE, també denegada, que demanava les subvencions al Pla Mirall que fos per a la rehabilitació de façanes i no per a noves rajoles de carrers i de places. ♦

L'Ajuntament demanda un membre del col·lectiu antiampliació

Demana a Baltasar Ramon una indemnització de 10 milions de pessetes.

L'Ajuntament de Lluçmajor ha presentat una demanda criminal contra Baltasar Ramon Clar, un significat membre del col·lectiu que s'oposa a l'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol. La demanda acusa Baltasar Ramon i el difunt Mateu Gamundí d'un pretès delictu de falsa acusació i sol·licita una indemnització de 10 milions de pessetes en concepte de reparació pels danys que hagi pogut sofrir la imatge de la Corporació municipal i el seu Alcalde.

La decisió va ser adoptada en la sessió plenària del mes d'abril amb els vots de la majoria (PP i ASI) i contra el parer de l'oposició (PSOE i PSM) que ni considera l'urgència de la decisió ni va veure fonament per a una demanda en els fets al·legats pel govern municipal.

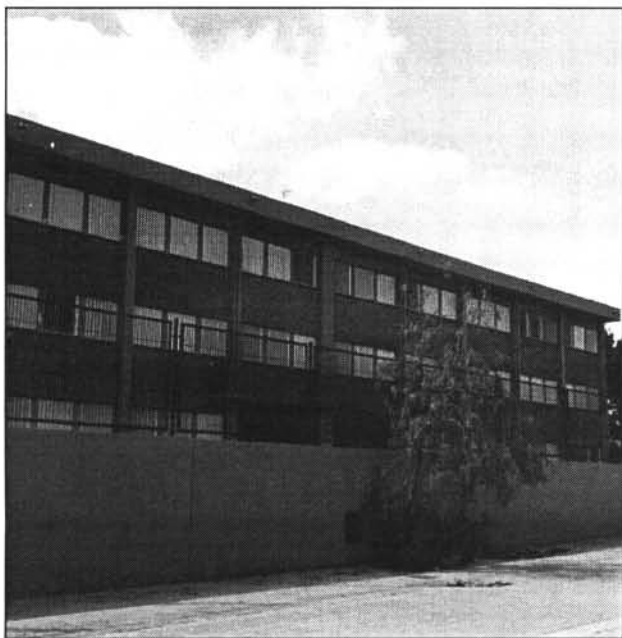
La resolució adoptada pel Ple acusa el demandat Baltasar Ramon d'haver acusat en fals el Batle i l'Ajuntament en haver-los acusats, mesos enrera, d'uns delictes fiscal i de prevaricació.

Arran de la concessió de la llicència municipal d'obres

al projecte d'ampliació del club nàutic de s'Estanyol el consistori ingressà taxes i impostos per un projecte valorat en poc més de set-cents milions de pessetes. Aleshores Baltasar Ramon i el difunt Mateu Gamundí denunciaren el Batle i l'Ajuntament dels delictes abans esmentats en entendre que el valor real del projecte d'ampliació superava, de molt, els set-cents milions de pessetes pressupostats i que, per tant, l'Ajuntament hauria deixat d'ingressar fortes quantitats en concepte de taxes i impostos.

Tanmateix, les diligències obertes arran d'aquella denúncia han estat provisionalment sobresegudes pel jutge. Això ha donat peu a l'equip de govern de l'Ajuntament a presentar aquesta demanda que es basa en la pressumpció que l'ara acusat hauria actuat de mala fe en acusar l'Ajuntament tot i haver tengut ocasió, raona l'escrit de l'acusació, de conèixer els informes tècnics que avalaven la valoració del projecte presentat a la Casa de la Vila. ♦

Una solució parcial per a S'Arenal

El passat 24 d'abril el director provincial del MEC, Francesc Romero va comunicar als pares d'alumnes de S'Arenal la notícia d'una solució parcial al problema plantejat per la manca d'un Institut de Secundària. La solució fou la de traslladar el nins/es de 1r de Primària a l'escola vella de S'Arenal, on ara hi anaven només els de parvulari. D'aquesta manera, en el Col·legi Públic Els Tamarells quedaran lliures sis aules, les quals podran ser ocupades

pels alumnes de 3r d'ESO i aquests no hauran de traslladar-se a l'IES Lluçmajor. Els alumnes de 3r tendran el seu propi professorat i cap d'estudis.

Francesc Romero va manifestar als pares que abans que s'acabi el seu manament, el 31 de desembre, espera poder anunciar la construcció de l'Institut de S'Arenal, el qual creu que podrà estar en funcionament el curs 1998-99. ♦

El C.P. Els Tamarells acollirà els alumnes de 3r d'ESO de la zona costanera de S'Arenal.

Concert per la Banda de Música

*Divendres, 23 de maig a les 21'30
al Teatre Recreatiu*

Director: Vicenç Castellano Alcaide

Entrada lliure

Fr. Sebastià Rosselló Horrach, T.O.R., premi de poesia

F.X.Tomàs

Organitzat pel grup *Amics de Sant Blai de Campos*, el passat 6 d'abril es va fallar el premi de poesia del primer Certamen literari Sant Blai d'aquesta vila. Un biniamer de naixença i llucmajorer d'adopció va ser el guanyador del 1r. premi.

El Rvd. P. Sebastià Rosselló i Horrach, T.O.R., va aconseguir aquest guardó amb el reball que va presentar versant sobre el tema de la vida glosada de la serventa de Déu sor Maria Rafela. Val a dir que la figura d'aquesta religiosa campanera, que té en marxa el procés de beatificació, va ser la inspiració perquè el P. Sebastià Rosselló portàs a terme el treball de glosar, fil per randa, tota la biografia d'aquesta religiosa fundadora de la Congregació de les Germanes Missioneres dels Sagrats Cors.

Hem d'esmentar que la tasca literària d'aquest franciscà de Biniamer que actualment serveix a la comunitat del T.O.R., de Llucmajor és ben extensa. Cal destacar, entre molta d'altra labor literària, els diversos panegírics fets per diferents festes patronals de pobles tals com, Artà, Pina o Biniamer. I també és de destacar el *Pregó de la festa anyal en honor de Santa Tecla, patrona de Biniamer*, que el franciscà pronuncià en el seu poble dia 23 de setembre de 1990 i en la introducció del qual, el P. Francesc Bonafé, M.S.S.C.C., ja va apuntar que les paraules i les lletres del P. Sebastià Rosselló *deixen anar una flaire de romanins i murtres florides... de la Plana Forana, les Planes i els Planols*; indrets, aquests que hem esmentat, ben coneguts per les terres biniameres.

Semblantment el P. Sebastià Rosselló és autor del panegíric glosat de la nostra patrona llucmajorera, Santa Càndida i llegit a l'església parroquial de Llucmajor per les festes patronals de 1992. També del panegíric en honor de Sant Isidre Llaurador, patró del llogaret de Randa i autor del sermó glosat predicat en ocasió del III aplec de la Mare de Déu de la Panada a l'ermita de Sant Honorat a la muntanya de Randa.

Rebi, doncs, el P. Sebastià Rosselló, la més cordial enhorabona per aquest premi de Poesia aconseguit a la vila de Campos i que la seva labor literària continui endavant per molts d'anys. ♦

Onze poemes

Antònia Font

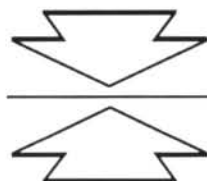
Érem molts i, potser per això, vam riure molt. Era dia trenta d'abril al vespre a Gràcia; era la presentació del darrer llibre de poemes de Miquel Bezares, titulat "11 poemes" i publicat a la col·lecció Balanguera de l'Editorial Moll.

La vetllada fou completa i es configurà en quatre aspectes tots ells plenament aconseguits: presentació de l'escriptor (més que del llibre) per part de Margalida Pons; ambientació visual amb projeccions de dibuixos de Biel Thomàs sobre la penya del santuari i diapositives del procés creatiu del poeta; lectura d'alguns poemes per part d'un Miquel una mica nerviós i, per arrodonir-ho, un sopar de pa amb oli i vinet on tots els assistents es lleparen els dits.

Al final, tots tornàrem a casa amb un llibre dins la butxaca, avui encara tot just fullejat però que evidentment s'ha de llegir. Ja ho sabeu, doncs, els qui no hi éreu: podeu trobar "11 poemes" a quasi totes les llibreries. ♦

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

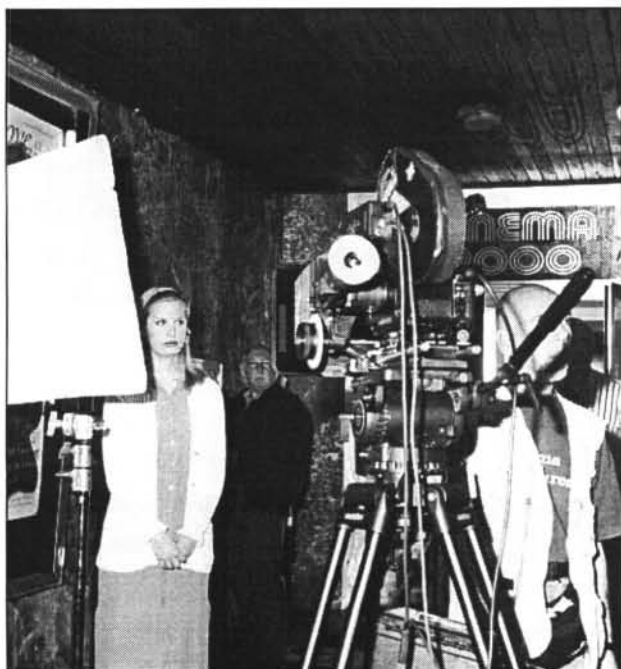
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.

C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Spot publicitari al Recreatiu

Gran espectació aquest mes d'abril al carrer de sa Fira i a Plaça a causa del rodatge d'un *spot* publicitari al cinema Recreatiu.

Una productora sueca de cinema amb seu a Palma havia de fer un anunci televisiu per una marca, molt coneguda a Suècia, de paper higiènic. Després de fer un *casting* entre totes les sales de cine de Mallorca es decidiren per la de Cas Coix que per unes hores canvià de nom (cinema 2000) i de *look*. El rodatge suposà un gran desplegament de mitjans tècnics i humans, quasi una dotzena de camions i una quinzena d'extres a més dels protagonistes i els tècnics. Tot això per rodar una història curtíssima, la sinopsi de la qual és la següent: un jove aparenta la musculatura que no té, camuflant-se baix de la roba paper higiènic. Juntament amb la seva al.lota van al cine a veure una pel.lícula trista, l'al.lota es posa a plorar i el paper higiènic que duu el seu promès li va molt bé per eixugar-se les llàgrimes.

La llàstima és que si no anam a Suècia no podrem veure el Cine de Cas Coix per televisió. ♦

Un altre cometa ens ha visitat

Com diguérem a la revista de l'abril de l'any passat parlant del cometa Hyakutake, per enguany s'esperava la visita d'un altre espectacular "estel amb cua". Aquest ha arribat i no ha decebut els aficionats a l'astronomia que han pogut gaudir d'un espectacle encara millor que el de 1996.

El cometa Hale-Bopp ha esta més lluminós que el Hyakutake malgrat passar molt més lluny de la Terra; però el seu nucli sòlid té 40 Km de diàmetre front als 2 Km del cometa de l'any passat, la "coma" (la boira lluminosa que l'enrevolta) té uns 200 mil Km i la cua s'allarga més de 80 milions de Km.

A principis de maig, quan aquest número de la revista surti al carrer encara es podrà contemplar. S'ha de mirar cap a ponent just quan comença a fer fosca ja que aviat se pon i unes poques hores abans de sortir el sol se pot tornar a veure, aquest cop a llevant, fins que la claror del sol el fa invisible. ♦

Fotografia feta des de Binificat a les 5 del matí dia 24 de març 1997 amb un objectiu de 50 mm i una exposició d'uns 20 seg. amb pel.lícula Ektar 1000 asa. (foto M. Barceló)

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

El C.P. Jaume III ha viscut en guany diverses activitats al voltant de la Festa del Llibre, organitzades per professors i AMPA. A més de l'exposició i venda, que va permetre a alumnes i pares veure, tocar, triar, i comprar llibres, els cursos de més edat conversaren amb Miquel Sbert després de llegir el seu llibre La cinta de plata (que, per cert, està absolutament exhaurit), mentre que altres escoltaren les rondalles de Sara la Rondallaire. ◆

Antoni Gamundí reelegit President de l'Associació de la Tercera Edat.

A.Tomàs

El local de l'Associació de Jubilats de Llucmajor va ser insuficient per albergar la massiva assistència de socis que varen acudir a depositar el vot a una de les dues candidatures presentades per a l'elecció de President i Directiva, per la qual cosa molts associats hagueren de fer coa al carrer per votar.

Després de més de tres hores, entre vots i escrutini, va sortir novament reelegit president, Antoni Gamundí, per un marge de 99 vots dels 477 socis que depositaren la papereta, ja que el resultat de l'escrutini va ser aquest:

Antoni Gamundí, 288. Joan Catany, 189.

Va presidir la votació el vicepresident de la Federació de Jubilats, Joan Matas, el qual al final va felicitar tothom per la correcció en què es va desenvolupar l'acte, tot instant els dos candidats a col·laborar en el bon funcionament de l'associació, perquè "no és bo que hi hagi dos bàndols enfrontats".

Finalment, Gamundí i Catany es varen fer una encaixada de mans, i el reelegit president va agrair a qui el va votar i a qui no, per la participació. ◆

X Aniversari de la Banda de Cornetes i Tambors

El passat dia 17 d'abril es va celebrar al Restaurant Tropical el X Aniversari de la Banda de Cornetes i Tambors, en presència dels padrins de la banda: el cantant Tomeu Penya i Cristina Vera, la Miss Balears 1993. Festa i sarau ompliren la sala i un any més el bon humor fou el protagonista.

L'Ajuntament va col·laborar en aquest X Aniversari oferint una berenada a tots els assistents, i un xandall i un plat de ceràmica a cada un dels components de la banda. ◆

S'Arenal

Comença una nova temporada turística

Tomeu Sbert.-

- El mes d'abril és inici de temporada turística, des de la darrerria de la dècada dels cinquanta i començaments dels seixanta. El turisme ha fet canviar les principals estructures de l'illa i, concretament, les de s'Arenal. Llucmajor, ens agradi o no, està lligat a aquest canvi. Donada la decadència de la indústria del calçat, cosa prioritària dins l'esdevenir econòmic llucmajorer, i el transtorn dels foravilers, el turisme dugué millors benestars socials a tots els nivells.

Deim això perquè ens trobam davant una nova temporada on milers i milers de gent està previst que tornin a s'Arenal, a disfrutar de la mar, poètica i blavosa, de la platja, del sol i de les diversions a balquena. Dia 1 de maig, tot a punt, pensant en el món turístic, va transcórrer de ple ja entregat a aquest fenomen i molta de gent sobre l'arena com si fos a ple estiu.

Obrí també les portes el complex d'aigües en moviment anomenat Aquacity i foren milers aiximateix les persones que hi entraren. L'estiu és aquí. Tot torna a posar-se en marxa.

També som davant una nova temporada turística en la qual tot sembla indicar que serà bona, o almenys semblant a la dels darrers anys. L... diuen que el turisme continua essent la verdadera font d'ingressos de l'economia balear.

Pancaritat i poesia

- Però no tot és turisme. S'Arenal va celebrar el dia de l'Àngel la seva diada del Pancaritat, al pintoresc pont de Ses Set Boques; alguns centenars de persones hi acudiren i disfrutaren d'una diada alegre, plena d'unió i d'amistat. La festa comptà amb la visita, sempre agradable, del batle Gaspar Oliver.

La vesprada anterior, al recinte de la centenària antiga capella, tengué lloc l'annual recital de poesia, aquesta vegada en la vuitena edició, es varen millorar edicions anteriors, tant en actuacions dels diferents rapsodes com en una major assistència de públic, un públic selecte que va aplaudir amb ganes.

Es varen entregar els premis del "Primer concurs de Poesia s'Unió de s'Arenal" on va triomfar la poesia titulada "Valle de Sóller", de Catalina Gayà Riera; el segon premi fou per a la seva germana, Maria Gayà i el 3r. per a Eulàlia Faidella Fuster. Va tancar l'acte, la regidora de Cultura, Antònia Sunyer.

Llibres

- Foren presentats dos llibres la mateixa setmana, cosa inèdita a s'Arenal. A la biblioteca municipal parlaren Mateu Monserrat, Tomeu Sbert, Javier Mahíllo, Jaume Alzamora i el mateix autor del llibre, Jaume Oliver i Maura. Recitaren poesies Francesca Canyellas i Magdalena Servera i actuà també Maria Canyellas, amb la presència i les paraules de gratitud de la mateixa regidora de cultura abans esmentada.

A l'antiga Capella, un nou acte cultural: conferència de

J. Mahíllo sobre "El difícil arte de leer, teniendo tele en casa" i presentació dels seu darrer llibre publicat, ¿Sabes enseñar?, manual de supervivencia para padres y profesores".

Un llibre, el d'Oliver, escrit en català i l'altre, el de Mahíllo, en castellà.

Amics dels Reis d'Orient

- A la plaça de Reina M. Cristina, dia 26 d'abril tingué lloc venda de llibres i actuacions artístiques variades. Actuaren els grups "Germanad Rociera", "Ball de Bot", "Grup Triana", "Castanyetes en festa", "Grup Rocío" i "Sarau i festa", entre altres actuacions. Es va fer notar favorablement l'organització dels Amics dels Reis d'Orient amb la col.laboració especial de la llibreria "Tot Llibres Mallorca".

Notícies breus

- Continua la problemàtica sobre la necessitat de construir a s'Arenal un institut. El fabulós creixement d'aquesta ampla àrea metropolitana demana, a crits, més edificis per a l'ensenyament.

Pep Dolç, president de la U.D. Arenal

- La UD Arenal de futbol és a dues passes de retornar a III Divisió Nacional. La gestió de la junta directiva, encapçalada per Pep Dols és totalment positiva. Hem de dir les mateixes paraules sobre el tàndem de tècnics Ogazón-Socies.

- Va tenir lloc, el dia primer de maig, una nova Diada Automobilística amb espectacle i emotivitat únics.

- A Badia Gran, dies passats, es va inaugurar una nova oficina, un nou servei al públic, de la Caixa de Balears "Sa Nostra", amb la presència del director general, Pere Batle, i els senyors Vicenç Serra, Rafel Oliver, Pau Dols i el delegat de les oficines de s'Arenal, Jordi Mulet, i el batle G. Oliver.

- Els actes de Setmana Santa foren brillants i amb molta participació.

- Continua endavant allò d'homenatjar els trencadors de marès, vertaders fundadors de s'Arenal. ♦

La Palmera
es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Els Xeremiers de Sa Calatrava, un concert ben instructiu

Miquel Cardell
Foto: C.Julià

Hi ha als arxius documents medievals que constaten l'existència de joglars i ministrils llucmajorers, i remota memòria de xeremiers de la vila. Llevant aquests precedents, ja llunyans, el concert de xeremies que varem poder escoltar al Cafè Colon el passat divendres dia 18 d'Abril, organitzat per la delegació llucmajorera d'Obra Cultural Balear es pot considerar una iniciativa inèdita, el concert d'una colla de xeremiers. Conèixer millor, i així poder apreciar millor, aquest patrimoni de la música popular mallorquina era la finalitat d'aquesta iniciativa, que fou prou ben acollida per un públic entre el qual no hi mancava ni la taulada d'alemanys.

En foren protagonistes els Xeremiers de Sa Calatrava, és a dir Pep Rotger i Pep Toni Rubio. Amb vint anys de dedicació són considerats els més joves dels xeremiers vells de l'illa, i els més vells dels joves. No és debades, ja que han estat i són pioners en la recuperació i enriquiment d'aquests instruments i de la música popular mallorquina. Tenen un disc, que s'anomena com la colla, i s'ha reeditat fa poc en compacte, mentre en preparen un de nou i més ambiciós. Mentre, s'ha plantejat la possibilitat que els distribueixi arreu del món un dels catàlegs internacionals més importants de músiques ètniques i noves músiques. A més d'interpretar peces tradicionals mallorquines, o adaptacions a les nostres xeremies de músiques per instruments de la mateixa família d'altres parts del món, i de mostrar-nos una col·lecció d'instruments de percussió, ens explicaren coses de la història, la construcció, l'evolució i la tècnica d'aquests instruments, que, en temps medievals sonaven a les corts dels reis, i s'han mantinguts vius entre el nostre poble, en aquesta

agrupació peculiar que és la colla, que, com la mateixa semblança dels instruments, fa de les xeremies mallorquines parentes molt pròximes del sac de gemecs català, i ampliant el cercle de l'ampla varietat de cornamuses que sonen arreu de la mediterrània i, a més enllà, per confins cèltics de l'atlàntic: rica varietat d'un instrument que degué néixer per Mesopotàmia fa milers d'anys, quan l'home començava el camí cultural de les societats agràries i les primeres ciutats i regnes.

Una llarga història que reviu als nostres carrers en senyal de festa, com els darrers set segles, d'ençà que, ben probablement, arribaren amb les tropes del Rei En Jaume i amb la repoblació que les seguí. I hi poden sonar per molts d'anys, si els mallorquins som conscients del que tenim, sabre escoltar i fer bulla i no ens manquen artistes amb l'entusiasme dels Xeremiers de Sa Calatrava (i si els Ajuntaments morosos els paguen els anys de festa que els deuen, idè millor, almanco, si no fan res més per la cultura popular, que tampoc no faria gaire nosa). ♦

10

ESPORTS

SA PLÇA

Col·lecció Estiu 97
Llistes de Comunions

Pi. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

LLENCERIA
Llaços i Botons
MERCERIA

COSMETICA
PERFUMERIA
REGALS
ROBA INTERIOR

Infants, home i dona
Cursos de brodats Artesans

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - Lluçmajor

Homenatge a Damià Huguet

Antònia Font

Foto: C.Julià

Dia 25 d'abril, divendres, tingué lloc al cafè Colon, organitzat per l'OCB, un just homenatge a Damià Huguet, poeta i personatge polifacètic nascut a Campos l'any 1946; home serè, de seny i d'una sensibilitat envejable per tot allò que va unit no només al món de l'art sinó també a l'home com a persona que necessita un aliment interior que l'ajudi a conèixer-se, entendre's i millorar-se a si mateix. Damià Huguet sabé, sens dubte, trobar aquesta força i, sobretot, sabé transmetre-la a tots els altres; i Biel Mesquida i Miquel Cardell aconseguiren que els assistents a l'homenatge ho entenguessin.

Huguet contribuí plenament a la literatura fins al punt de convertir-se en promotor i editor de l'Editorial Guaret, la seva tasca poètica mantingué una trajectòria constant, igual que totes les seves altres passions (perquè si d'alguna manera se'l pot definir és com un home passional) com les que tenia pel cinema o també per la pintura.

Entre les seves obres podríem destacar "Cinc minuts

amb tu", "Ofici de sords", "Els calls del manobra", "L'ull dels clapers" o "Vol des d'Orly; per aquests i la resta de llibres Cardell i Mesquida feren un encertat recorregut que deixà palesa la importància de Damià Huguet com a poeta i com a artista modern i contemporani.

Entre lectura i lectura, els presentadors -Mesquida amb vocabulari cosmopolita i Cardell amb velocitat urbana- destacaren la construcció d'un mite de Campos en el sentit en què Huguet sabé reflectir tota la Mediterrània a través de les coses quotidianes que l'envoltaven, a través de Campos vist amb ulls tendres i un cor sabedor de la importància de la vida.

Es hora, doncs, de trobar o recuperar cada un de nosaltres individualment, l'obra d'aquest gran autor que malauradament ens deixà l'estiu passat. Es hora de tornar tendres els nostres ulls i visitar el cor de tant en tant. ♦

Sa Llibreria

Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina

C/. Sa Font, 15 (Llucmajor)

Viajes

Xaloki, s.a

G.A.T. 687

**PORT
AVENTURA**

**CAP
DE
SETMANA**

18.400.-

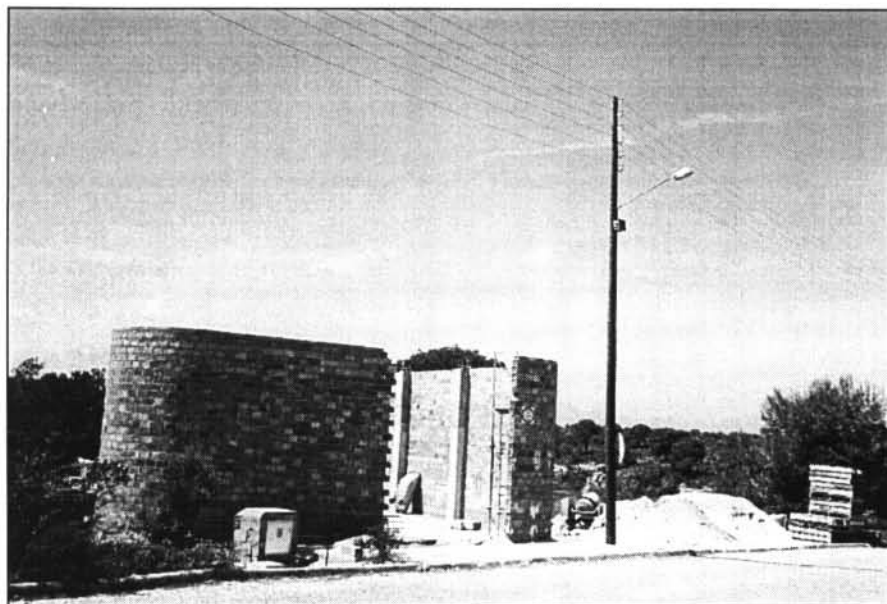
I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

A punt d'esser destruït un jaciment arqueològic a Cala Pi

L'Ajuntament concedí una llicència d'obres que amenaça un Bé d'Interès Cultural.

12

Redacció

La Comissió Insular del Patrimoni depenent del Consell Insular de Mallorca ha ordenat la paralització de les obres d'un xalet que es realitzaven a la urbanització de Cala Pi i que, segons denuncià l'arqueòleg Victor Guerrero, de la Universitat Balear, afecten una cova prehistòrica de gran interès que està protegida per la llei en esser declarada BIC.

Els fets varen esser publicats al diari de Balears de dimecres dia 23 d'abril, però l'Ajuntament no paralitzà les obres malgrat les peticions fetes en aquest sentit pel PSM i per l'associació ARCA. Davant els fets publicats per la premsa la Comissió Insular del patrimoni envià uns inspectors a avaluar els danys que l'obra pogués produir a la cova i divendres dia 25 dictà ordre de paralització. El promotor de l'obra, pel seu compte, decidí aturar-les aquell mateix cap de setmana i no fou fins dilluns que es produí una reacció formal de l'Ajuntament, que també ordenà l'aturada de les obres. L'Associació per a la Rehabilitació dels Centres Antics ARCA ha posat aquests fets en coneixement del jutge en entendre que l'actuació de l'Ajuntament de Lluçmajor podria atemptar contra la legisla-

ció de patrimoni.

Davant aquest fet el PSM, a l'oposició a l'Ajuntament de Lluçmajor, presentà una moció d'urgència al Ple de l'Ajuntament sol·licitant que, per evitar la repetició d'errors administratius que facin possible atemptats contra el patrimoni, siguin posats els catàlegs de Béns d'Interès Cultural a disposició dels serveis d'urbanisme de l'Ajuntament perquè els consultin sempre abans de concedir una llicència i que aquests catàlegs s'incorporin al planejament municipal. La moció dels nacionalistes no va poder ser discutida en rebutjar-ne la majoria (PP i ASI) la urgència.

Ara queda oberta la possibilitat que l'Ajuntament hagi d'indemnitzar el promotor de les obres per haver concedit una llicència d'obres que no tenia en compte la presència d'un bé arqueològic protegit. Tampoc no és descartable la responsabilitat de l'extinta Comissió Provincial d'Urbanisme que, anys enrere, aprovà el Pla Parcial d'aquesta urbanització sense tenir en compte la presència d'un Bé d'Interès Cultural catalogat. En qualsevol cas, és prescriptiu que els BIC siguin incorporats als plans municipals d'urbanisme i, a la vista dels esdeveniments, sembla clar que el PGOU de Lluçmajor no els recull de manera satisfactòria. ◆

Quatre mots

Margalida Salvà, presidenta d'AECC

Catalina Font
Foto: C.Julià

-Què et va impulsar a presentar-te com a presidenta de l'Associació de Lluita contra el Càncer?

-Des de petita he tengut una sensibilització especial per aquest tema. Record haver comentat a la meva padrina que, en ser gran, estudiaria per poder curar el càncer, malaltia que ella patia. Per la meua professió i les circumstàncies de la vida m'han fet continuar en la lluita contra aquesta malaltia. Així va ser com al novembre del 96 vaig passar a ser la nova presidenta de la Junta local de Llucmajor i es va fer la presentació oficial en aquest darrer sopar del dia 12 d'abril.

- Quines activitats duu a terme l'Associació?

- Activitats de prevenció de la malaltia i de promoció de la salut, mitjançant educació sanitària, campanyes informatives, informació sobre bons hàbits alimentaris i de vida sans com evitar el tabac i el consum excessiu de begudes alcohòliques, ja que hi ha estudis que demostren la seva influència sobre la salut en general i en especial sobre alguns càncers.

Una altra activitat és l'atenció o ajuda al malalt mitjançant les unitats mòbils (col.laboració conjunta de l'AECC i Insalud): el "cuc" de l'esperança va servir per posar en marxa tot un projecte d'assistència a domicili i l'adquisició d'unitats mòbils, una per a Ciutat i l'altre per a la part forana. Aquestes activitats es duen a terme gràcies a la col.laboració de la gent en general. Tenim la sort de ser una Junta molt jove i la imaginació no falta i sempre estam a punt d'organitzar actes per recabar fons per a l'Associació. A tots els don les gràcies.

- Com valoraries el grau de sensibilització dels llucmajorers?

- Com a important, puc dir que les activitats que hem organitzat, com la torrada al passeig de Jaume III, com al sopar d'aquest mes passat, la col.laboració del poble llucmajorer ha estat exemplar, per la qual cosa aprofit públicament per donar les gràcies i també als comerços, artistes, artesans i empresaris que sempre estan disposats a col.laborar.

- Quina quantitat recabdàreu al sopar a benefici de l'Associació del passat dia 12?

- La quantitat recabdada va ser aproximadament de 378.000 pessetes, xifra bastant satisfactòria i de la qual don les gràcies als llucmajorers i aprofit per animar-los, una vegada més, en la col.laboració amb nosaltres per aconseguir els nostres objectius en benefici de tots. També voldria dir a tothom que molts tipus de càncer es poden prevenir i que molts poden curar-se si es detecten a temps, per tant, aquí ens troban nosaltres per informar i la Junta locals sempre està a la disposició de qualsevol membre de la comunitat, per ajudar en tot el que estigui a les nostres mans. ♦

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Enquesta

Estau d'acord que
es faci un Institut
de Secundària
a s'Arenal?

Pere Aloi.
Pare d'alumne del Col·legi St.
Vicenç de Paül.-

- Sí, perquè hi ha molts d'al.lots que s'han de desplaçar a Lluçmajor i s'han d'aixecar molt més prest.

Si hi hagués un institut a s'Arenal aniria molt bé a l'Institut de Lluçmajor, perquè es descongestionaria bastant. ♦

Joan Guzmán
8è d'EGB C.P. S'Algar

- Sí, perquè quan arriba l'autobús que duu els alumnes que van a Lluçmajor ja és molt tard. Hi ha molta gent per aquí, i s'hauria de fer perquè ho tendríem més prop. Quasi tots els del meu curs pensen anar a l'Institut. ♦

Joan Jaume
Director C.P. Son Verí

- Fa anys que tots els ensenyants d'aquesta contrada ho demanam, veim els avantatges que representaria: proximitat geogràfica escola-família, un major control dels alumnes per part dels pares, un major arrelament, una menor massificació i, per tant, una millora de la qualitat d'ensenyament.

I a més, crec que ja és hora que s'Arenal disposi d'un Institut de Secundària, si tenim present que té una població estable bastant nombrosa, jove i amb un ritme de creixement elevat.

Esperem que sigui una realitat prest i que la solució transitòria, donada pel ministeri, duri el menys temps possible. ♦

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

Joan M. Padilla
COU IES Lluçmajor

- Aquí, a Lluçmajor, hi ha un problema de massificació, perquè són molts alumnes que han de sortir del seu poble. No és just que hagin de ser transportats. A s'Arenal, hom té dret a tenir un institut, perquè s'ha de tenir en compte que som una zona que dona molts ingressos. ◆

Isabel Pérez
ESO IES Lluçmajor

- Crec que és molt positiu per a s'Arenal que hi hagi un institut. A més, hi ha molta població juvenil i així s'eviten els desplaçaments cap a altres centres d'ensenyament. ◆

Joan Salvà Caldés
Director C.P. Els Tamarells

- S'Arenal necessita l'institut perquè quan parlem de s'Arenal parlem de tota una contrada, una zona bastant intensa; les Badies, s'Arenal, ses Cadenes, es Pilarí, i el curs que ve també s'Aranjassa. Són molts al.lots que han d'anar al centre on estan adscrits. Si aquest centre és Lluçmajor existeix la preocupació que s'hagi de fer el doble torn, i això no convenç a ningú. És obvi que l'institut és del tot necessari. Aquest tema ja fa molts d'anys que s'havia plantejat i l'impediment era la manca de solars. Hi havia la idea ferma de construir l'institut però l'Ajuntament i el Ministeri d'Educació no es posaven d'acord amb el solar.

Ara el tema és més complex perquè cada vegada hi ha més al.lots i hem arribat a la situació límit perquè l'institut de Lluçmajor està col.lapsat. Sobren arguments a favor de la necessitat imperiosa de construir un institut a la zona costanera de s'Arenal. ◆

Maribel Tomàs
1r. ESO C.P. S'Algar

-Sí, ja que no cabríem als col.legis on anam ara; hauríem de construir un edifici més gran i així no ens hauríem d'aixecar tan prest per anar a Lluçmajor. D'aquesta manera estaríem més prop de casa. ◆

Sandra Van Wezop
Consell escolar C.P. S'Algar

- Sí, perquè hi ha molts alumnes i també molts d'estrangers que prefereixen estar aquí. Hi ha conflictes per traslladar-se a Lluçmajor. A més a més aquí hi ha espai per poder fer un institut. Fa temps que ens havien promès que el farien. ◆

Gent de la vila

Toni Pastor, metge amb les forces de la pau a Bòsnia-Herzegovina

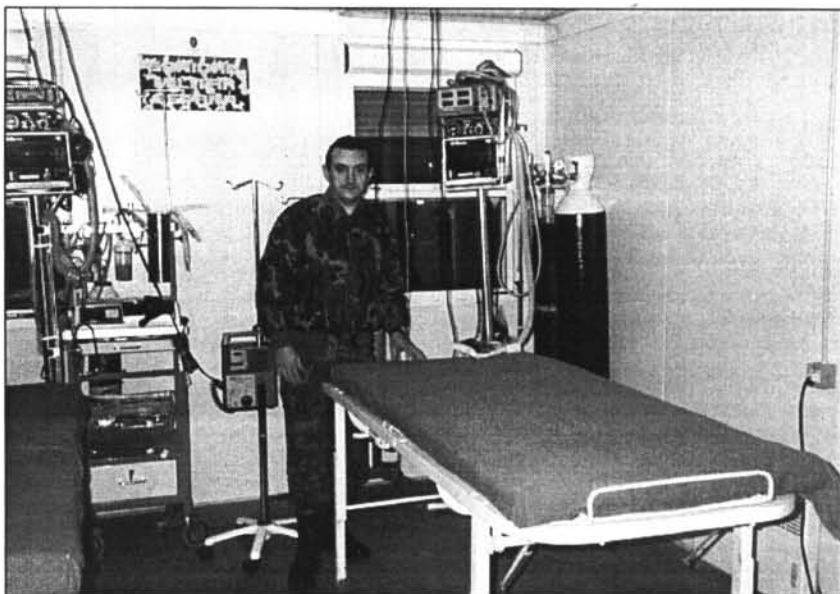
Coloma Julià

En Toni Pastor i Tomàs és un llucmajorer de 40 anys que ha exercit la seva professió de metge militar a Menorca, a Madrid, a Tenerife i ara fa quatre anys que és a València. És especialista en Unitats de Cures Intensives (UVI) i Unitats Coronàries, i per aquest motiu va haver d'anar a l'hospital de campanya que l'Estat Espanyol té a Bòsnia-Herzegovina per donar ajuda sanitària als soldats espanyols. Va partir el passat 7 de novembre i hi va estar tres mesos i mig.

16

- Per què hagueres d'anar a Bòsnia-Herzegovina?

- Perquè el nostre reglament determina que cada tres mesos un equip mèdic format per un traumatòleg, un cirurgià, un anestesista i un d'Unitat de cures intensives ha d'anar a assistir la brigada d'un milenar de soldats espanyols que forma part de la divisió sota comandament francès. A Bòsnia-

Mòdul d'Unitat de Cures Intensives, 3 llits i 5 respiradors artificials per poder arribar a Espanya.

Herzegovina hi ha tres divisions, amb comandament americà, anglès i francès. A la divisió francesa hi ha

dues brigades franceses i una espanyola. Per a aquesta brigada espanyola hi ha un petit hospital a Dracevo, un barri de Bòsnia-Herzegovina, a 4 Km de la frontera amb Croàcia.

Els soldats desactivaven bombes

- Quina era la teva missió allà?

- La de donar ajuda sanitària a les tropes espanyoles, als ferits per armes de foc o per accidents dins vehicles blindats (ells havien d'anar amb aquests vehicles per les ciutats, a desactivar bombes), a més d'altres malalties més habituals.

Al petit hospital teníem tres o quatre llits per a cures intensives, un quiròfan i una dotzena més de llits. Si els soldats es posaven malament els enviàvem cap a Espanya.

Aspecte generalitzat dels carrers de Mostar.

Al·legoria inspirada en "Els afusellaments de la Moncloa" de F. Goya, pintada per la "Caravana por la paz" espanyola, amb les corresponents rèpliques dels habitants de Mostar.

En realitat també donàvem assistència al personal civil de la zona, perquè la seva estructura sanitària estava molt malament; els hospitals havien quedat destrossats pel troteig, les ambulàncies metrallades, no tenien medicaments. Ens trobàvem amb casos d'atacs epilèctics, pancreatitis, la nefropatia del Balcans (una malaltia que es transmet quan l'orina de les rates contamina els aliments) diarrees pel fet que no cloraven l'aigua...

- Va ser dura l'experiència?

- Molt dura en el sentit que érem un de cada especialitat i no ens podíem moure gens. El clima també era molt dur, encara que les condicions de l'hospital eren bones.

Per altra banda l'experiència va ser molt enriquidora perquè ells ens necessitaven i ens demanaven no només ajuda sanitària sinó les sabates i els jerseis.

Allà vàrem tenir contactes amb organitzacions no governamentals com "Médicos sin fronteras" i fins i tot amb una ONG antimilitarista "Movimiento para la paz y liberación de los pueblos". Aquesta gent feia projectes d'ajuda i distribuïen doblers enviats per la Comunitat Europea.

- Com era la situació dels supervivents?

- En general la gent estava molt trista. Dins la ciutat veies gent d'aspecte molt pobre i gent d'aspecte molt ric. Al cos-

tat de les cases destruïdes es veia molta gent ben vestida i cotxes bons. Pareixia que la vida continuava, encara que ho hi hagués cap indústria, ni bancs, en canvi hi havia escoles.

La gent que vivia al camp solia tenir una vaca, un porc (els musulmans no tenien porcs perquè la seva religió no els ho permetia) i dues gallines; sembraven cols i filaven la llana per fer-se els jerseis.

Els que estaven millor eren els croats, els de la banda cristiana; jo estava amb bòsnio-croats, a la Bòsnia d'influència croata.

La situació a la banda musulmana

era una mica pitjor i els més perjudicats eren els serbis, perquè havien tengut un bloqueig internacional fins feia molt poc temps i no tenien sabates, ni roba, ni benzina, ni material escolar...

A alguns pobles no va quedar ni una sola casa sencera

- Com veies l'aspecte de les ciutats?

- Mostar, situada a 35 Km de Dracevo, és la més destruïda de les ciutats grans; però hi ha pobles on no hi va quedar ni una casa sencera.

Moltes d'aquestes cases foren destruïdes pels seus propietaris, quan els trageren defora; és per això que feren explotar la casa i a més hi deixaren explosius per si hi anàs algú. N'hi ha mils de milions, de mines. Els soldats desactivaven mines cada dia.

- Com intuïres el futur d'aquesta història?

- La recuperació de les ciutats va per mal camí; no hi ha pressupost per a les cases destruïdes, cadascú haurà d'adobar la seva. En realitat molts viuen dins aquests edificis destruïts, d'altres (més de 20.000) vivien als camps de refugiats.

Dubrovnik és l'única ciutat que està totalment recuperada per la UNESCO, pel fet de ser patrimoni de la humanitat.

Per altra banda és evident que la guerra no s'ha acabat encara. Hi ha exèrcits ben equipats; no els deixen dur armes però les tenen amagades.

Mostar estava dividida en dues parts separades pel riu. A l'est hi havia la part musulmana i a l'oest la cristiana. Havien esbucat els ponts que hi havia al mig i darrerament havien construït un pont provisional, però per aquest pont només hi podien travessar els ancians. No deixaven passar la gent amb edat de combatre. Existia encara la tensió i sobretot les rivalitats.

En Toni revivia totes les imatges, totes les anècdotes, totes les vivències d'aquells crus mesos d'hivern, quan es va trobar amb les forces de la pau a Bòsnia-Herzegovina, prop de Mostar, la bella ciutat castigada per la guerra. ♦

D'ofici ... Fosser

Tomeu Lascolas i Taverner Joan Lascolas i Munar

Ignasi Barceló
Joan Jaume

Per parlar de l'ofici d'aquest mes, ens hem adreçat a mestre Tomeu Lascolas i Taverner i a en Joan Lascolas i Munar. Mestre Tomeu ha estat l'encarregat del nostre cementiri i a l'actualitat ho és el seu fill Joan. Ells ens parlaran dels seus avantpassats i dels canvis que en la seva feina, han anat fent durant les quatre generacions d'encarregats de la mateixa família.

- D'on varen venir els vostres avantpassats?

- El meu padri, en Francisco Lascolas Pepe, va venir de la ciutat de Nàpols, Itàlia, a finals del segle passat. Vengué fadrí i es va casar a Lluçmajor. Ell va ésser el primer de la meua família que es va dedicar a fer aquest ofici, essent nomenat encarregat del cementiri per part de l'Ajuntament de Lluçmajor. Conservam documents on figura la dada de gener de 1905, en que ell es va fer càrrec de l'enterrament de na Jerònica Socias i Cardell i d'en Pere Ballester i Tomàs.

- Com es va fer càrrec d'aquesta plaça municipal?

- He sentit contar que va ésser dins el cafè Bodegò de Plaça, on li van conversar d'aquesta plaça que l'Ajuntament tenia vacant i que després va parlar amb el batle, arribant a un acord.

- Que ens podríeu contar alguna contarella més?

- El seu vertader cognom era Francisco Lascolà Pepe, segurament fou un error del jutjat o d'un altre organisme oficial on varen afegir la "s" a la seva documentació. I llavors l'antic cognom va quedar transformat en Lascolas, que es manté fins aleshores.

Joan Lascolas i Salvà

res. Aquest cas ha estat estudiat p'en Damià Contestí i Sastre, que aconseguí documentació napolitana que va permetre a un cosí meu rectificar-lo i avui du el cognom italià de Lascolà.

Sobre el seu caràcter, vos he de dir, que era un home de geni curt i molt bo de fer enrabiar. Ell sempre anava amb un gaiato, i segons conten, una vegada va pegar damunt unes caixes de peix per fer mantenir la paraula donada. Aquest fet va passar, quan en bon matí, abans d'arribar a l'Ajuntament a rebre les ordres pertinents, es va aturar a la peixateria i va aparaular un caixó de peix. Quan hi va tornar a cercar-lo, el peixater li volgué explicar que ja era venut per un preu més alt a una altra persona. Va ésser, en aquest punt, quan ell va començar a pegar bastonades amb el gaiato damunt el caixó que de prest havia aparaulat.

- Qui va seguir les seves passes?

- Fou el meu pare, en Joan Lascolas i Salvà, nascut a Lluçmajor l'any

1891, el que va continuar amb la feina d'encarregat del cementiri de Lluçmajor a compte de l'Ajuntament. Des del primer moment va tenir tres homes baix el seu manament. Es va retirar als 65 anys i morí dia 20 de març de 1964, a l'edat de 73 anys.

- Com era la seva feina?

- En aquells anys, la seva feina començava anant a cercar el difunt a ca seva, ho feien amb un cotxe de cavalls, una galera feta per fer aquella feina. El mort, era acompanyat per la seva família, amics i coneguts, fins la fi del carrer Galdent, en aquell punt el capellà resava unes oracions i la comitiva s'aturava. D'allà, el cotxe seguia tot sol fins al cementiri. Allà el difunt era col·locat en el dipòsit, al costat de l'església, on hi estava un mínim de vint-i-quatre hores després de la seva mort.

En alguns casos, i si la naturalesa del mort ho permetia, s'esperava un poc més per poder permetre a familiars que vivien o eren lluny poder-lo despedir abans d'ésser enterrat.

Record que a la mort d'alguns senyors era costum que els missatges i amos de les possessions de la família venguessin a vetlar-lo tota la nit al cementiri. Per passar la vetlada duien sopar i beure, tarrant just a la vora de l'església. I restaven al seu costat fins a l'hora de l'enterrament a la matinalda del dia següent. Aquest costum es va perdre quan el camp, dins l'economia il·lenca, va passar a un segon terme.

- De quina manera obtinguéreu aquesta plaça?

- A la meua juventut vaig fer de sabater i fou quan el meu pare es va jubilar quan jo hi vaig entrar, era l'any 1959, era el 24 de juliol. Per poder ocupar la seva plaça vaig passar unes oposicions, amb jo, es varen presentar uns quants més. En varen fer

passar unes proves de cultura general, comptabilitat,... i moltes preguntes sobre els carrers i la seva ubicació. Aquesta prova va estar a càrrec d'un ciutadà que volia respostes ràpides i correctes. Crec que vaig passar a ocupar aquest càrrec, amb altres raons, pel meu coneixement dels carrers de Lluçmajor i s'Arenal, cosa que havia après a uns carreres que en Lluç "Barca" m'havia deixat. I me vaig jubilar dia 3 de febrer de 1993, amb trenta-quatre anys de feina.

- Quan es va canviar de la galera al cotxe?

- En els primers anys de la meua entrada, el cotxe seguia essent la galera, de l'època del meu pare, tirada per un cavall.

Més endavant l'Ajuntament, presidit p'en Mateu Monserrat, va determinar comprar un cotxe. I en el mes d'abril de 1960, el vàrem anar a cercar a Ciutat, era un "xevrolet" de matrícula de Barcelona, la carrosseria havia estat molts d'anys en el moll de Ciutat, i abans havia fet feines de càrrega i descàrrega al moll de Barcelona. El van arreglar darrera l'església de Sant Sebastià i el primer dia es va aturar davant la cafeteria "Palermo" de Ciutat, d'on partia "l'exclusiva de Lluçmajor", i sis o set homes, que estaven asseguts al cafè, ens ajudaren a tornar a la cotxeria d'on havia sortit. Dia dos d'abril de 1960 va fer el primer servei a Lluçmajor. Des d'un primer moment, jo vaig ésser el conductor i el batle Mateu ens feia practicar amb les marxas curtes per poder anar a poc a poc darrera el capellà, que en aquella època anava just al davant del cotxe obrint la comitiva fins al final del carrer Galdent. El consistori, per un temps, va cercar xòfer. Trobaren un valen-

Tomeu Lascolas i Taverner

cià, i li vaig començar a explicar com era la seva feina, però a l'hora de fer la prova, aquesta no va sortir bé i es va decidir cercar-ne un altre, mentrestant, jo seguia de xòfer i quan a l'Ajuntament veren que la papereta estava solucionada ja no en cercaren. Aquest cotxe va funcionar fins l'any 1965 en que es va comprar el Seat 1.500 i actualment tenim un Peugeot.

- Què ens podríeu explicar del cementiri?

- Fa molts d'anys que tot era vinya.

Totes les tombes del cementiri eren fetes de marès de Galdent i després referides.

En un principi, tenc record, que estava dividit en quatre quadros. I n'hi havia uns altres de tancats, un era l'anomenat dels Republicans, i l'altre el "vuit", on no hi entrava cap persona, hi havia la cisterna i els ormeigs de jardineria.

En una nova reforma es va obrir la part dels Republicans, el quadre "Cinc" i el quadre de la cisterna, també es va obrir i s'hi obriren tombes.

Després es van obrir els quadres de la zona de Buniferri, el quadre dels protestants o estrangers, que en un principi va estar separat de la resta i que actualment està comunicat i si no fos perquè hi ha enterrats dos anglesos i un alemany, la seva família, durant molts d'anys, enviava uns diners pel manteniment, i no s'ha pogut obtenir els permisos oportuns, la paret que resta ja seria a terra.

I seguidament es feren les dues darreres ampliacions.

Actualment hi ha desset quadres.

- Què ens podríeu contar alguna anècdota de la vostra època?

- En primer lloc vos vull dir que aquesta dita de "Salut i feina" no és nostre ja que nosaltres cobràvem el mateix sou tant si hi ha un mort com a vint-i-u.

En més d'una ocasió hem tret de fora del cementiri a familiars que davant el baül del difunt s'han posat a discutir, de mala manera, per raons d'herència.

En una ocasió, dins Cas Pagarrot, vaig llegir al diari que a Ciutat havien robat, al cementiri, una estàtua d'un àngel d'uns setanta centímetres d'alçada. I el mateix dia, vaig anar al cementiri i parlant amb el picapadrer, la meua vista va trobar-se amb un àngel que hi havia damunt una tomba i que de cap manera la recordava. Al punt vaig pensar amb el que havia llegit al periòdic. Amb un metre comprovàrem les mides i observàrem que

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

TALLER MECANICO

NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

ŠKODA

automòbils

piva motor s.a.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

feia poc temps que havia estat aferrada. Vaig donar part a l'Ajuntament. A l'Ajuntament me digueren que fes les passes oportunes i me vaig posar en contacte amb el cementiri de Ciutat. Els propietaris, avisats pels encarregats de Ciutat, es van presentar. Quan arribaren jo era a fer un servei i ells el trobaren i me varen esperar, quan vaig arribar em confirmaren que l'àngel era seu i després de passar per l'Ajuntament se l'endugueren cap a ca seva. El diumenge, la madona de la tomba me va venir a denunciar el robatori de l'àngel i jo li vaig respondre que "Per això jo havia vist un àngel volar cap a Ciutat".

- Quines altres feines feis al cementiri?

- En aquest lloc hi ha moltes feines que molt poca gent veu. Ens encarregam del manteniment i la custòdia del cementiri. A temporades, el vespres o a deshora hi anam a fer una volta i a guardar per evitat els robatoris, de flors, d'objectes i lletres de les làpides.

També ens encarregam de les plantes i dels arbres. Tot l'any hi ha feines per fer: podar, sembrar, regar, adobar...

I de la neteja. Unes quantes vegades a la setmana ens encarregam de retirar les restes de les flors de les tombes, només retiram aquelles que tenen mala presència.

Actualment, la família, propietària de la tomba, ens avisa i el personal de l'Ajuntament s'encarrega de la seva neteja. A les tombes més antigues es col·locaven un de cap i l'altre de peus i amb l'acta de la tomba i el llistat d'enterraments que s'hi han duit a terme sabem qui són a mida que anam traient les seves restes.

Les restes humanes, es col·loquen, normalment, dintre de l'ossera. I les despulls es cremen.

A més d'aquestes feines, hi ha tota la burocràcia que envolta a aquesta feina. Hi ha els llibres on es prenen nota de tots els serveis que anam fent al llarg de l'any.

- I en cas d'accident?

- A qualsevol hora que ens avisen nosaltres hi anam al moment. L'època del meu pare, normalment, s'arribava després del jutge i quan la Guàrdia Civil o la policia ja havia acabat l'atestat i la feina. Els desplaçaments es feien amb carro. Actualment, amb els cotxes, tots arribam, més o manco

Joan Lascolà i Munar

a l'hora i és un incert que no hàgim d'esperar unes hores mentre els altres acaben la seva feina. Hem estat als penyassegats del Far des Cap Blanc, esperant que ens entregassin els coscos de dues accidentades tot un divendres i el dissabte dematí. Un diumenge del mes de març, en Joan va estar més de tres hores a la rotonda de Cala Pí. I no parlem, quan es fa necessari l'actuació dels bombers. Són hores que la gent del carrer no veu i que s'han de fer.

I aquestes hores extres mai s'han cobrades, ni abans ni molt manco ara.

Ara parlarem un poc dels canvis que hi ha en aquesta feina a l'actualitat, i ho farem amb l'actual encarregat del cementiri, en Joan Lascolà "s" i Munar.

- Què feres abans de tenir aquest ofici?

- A l'acabar els estudis d'EGB, al Col·legi de Sant Bonaventura, als catorze anys, vaig començar fent feina de manobre amb el mestre Antoni "Segal", uns mesos més tard vaig entrar a la fàbrica de tacons de Can Cleves, al carrer París, fins que va tancar i jo vaig anar al servei militar. Tornat del servei vaig entrar a fer feina a Can Claret, de sabater, en contractes temporals de tres anys i als sis anys de fer de sabater vaig començar a fer feina dins l'hosteleria d'encarregat d'un economat d'hotel. Finalment assabentat d'una jubilació dins la brigada laboral de l'Ajuntament vaig sol·lici-

tar la plaça.

- Des de quin any ets l'encarregat del cementiri de Lluçmajor?

- Vaig entrar dins la brigada de l'Ajuntament de Lluçmajor dia 1 de febrer de 1991, al lloc que deixava el vell Roca. Amb la jubilació del meu pare, el 1993, el cementiri va romandre sense encarregat per un temps, en aquells moments només erem en José Feliciano i jo, i ens encarregàvem del manteniment, la neteja i els enterraments que es duïen a terme, a més de tota la burocràcia. A principis de l'any 1994 va sortir a concurs oposició la plaça d'encarregat del cementiri i es va fer públic. A l'oposició ens vàrem presentar sis candidats, fins i tot en va venir un de ses Salines, en José Feliciano i jo. D'aquest n'hi va haver tres que assabentats de la feina que havien de fer al cemen-

tiri (neteja, conservació i petites reparacions, manteniment de les zones ajardinades i dels arbres, i dur a terme el transports dels difunts i el seu enterrament) van decidir abandonar. A les proves les finalitzàrem en José Feliciano, un jove de s'Arenal i jo, que vaig ésser nomenat encarregat.

- Quines persones formen la brigada municipal del cementiri?

- Antigament eren cinc, i en aquest moments som tres persones i aviat es farà evident, degut al creixement que està sofrint, que som insuficients, ens veurem desbordats per les feines.

Som en José Feliciano, en Joan Cerdà i Puigserver i jo. Tenim el mateix horari de la resta de la brigada laboral de l'Ajuntament, si bé, degut a les característiques aquest es flexibilitza.

- Quins cursets has fet pensant en el futur de la teva professió?

- Preocupat i la vegada interessat pels canvis que està sofrint aquest ofici, des de fa uns anys, estic preparant-me pel futur.

He fet un curset de "Tanatopràxia Descriptiva" aquest estava pensat per ensenyar als interessats a reaccionar davant les restes dels accidentats i quina ha d'ésser l'actuació en aquests moments. És interessant i et mentalitza per poder fer front a fortes experiències, mantenint una actitud professional.

Quan, a Lluçmajor, finalitzin les obres d'ampliació i dotació del ce-

mentiri, es podran dur a terme autòpsies i altres proves. Això ha fet que ara esper poder fer uns cursos de Toxicologia amb en Julio López Bermejo.

Veig que en el futur la gent anirà cap a la cremació dels difunts i que la major part d'activitats que es fan a les cases particulars o a les clíniques es faran al tanatori del cementiri. Això serà un poc mal d'assimilar per les persones d'edat però no pel jovent.

-Joan, en que ha canviat la feina des de l'època del teu pare a ara?

- Actualment, hi ha un fet que ha canviat, és que molts de llucmajorers passen els darrers dies de la seva vida a una o altra clínica de Ciutat, on la mort el sorprèn. Això fa que nosaltres hàgim d'anar a Ciutat a cercar les seves restes, aquesta feina es fa quasi sempre a la part de l'horabaixa o al capvespre. I vos puc dir que cap empleat de la brigada del cementiri de l'Ajuntament de Lluçmajor, "*ni en José Feliciano, ni Joan Cerdà i Puigserver, ni jo hem cobrat mai una hora extra a l'Ajuntament i molt manco per anar a cercar el cos d'un llucmajorer a una de les clíniques de Ciutat*".

- Hi va molta gent al cementiri?

- Hi ha molta gent que hi va amb molta regularitat i d'altres que només hi van els dies més assenyalats. Això depèn del caràcter de cadascú. Cada dia tenim el cementiri obert per permetre aquesta assistència i cada dijous retiram les plantes i flors seques de damunt les tombes. Els dissabtes i els diumenges, són els dies de més assistència. L'horari d'estiu és de dimarts a divendres de set del matí a nou del capvespre i dissabtes, diumenges i dies de festa des de les nou del dematí a les nou del capvespre. L'obertura i el tancament del recinte és una de les meves funcions i, diàriament, abans de tancar faig una passada per tot i revís que no quedi cap aixeta oberta o cap punt de llum encés.

- Contarelles?

- Una de les funeràries va dur un difunt, amb la llicència d'enterrament d'una altre persona, i no vaig deixar de cap manera que descarregassin el mort del cotxe. Això ens va dur a un enfrontament verbal amb la família, present, i es va poder solucionar quan, mitjançant un fax, a l'Ajuntament de Lluçmajor, va arribar l'oportuna llicència.

A Ciutat varen entregar a una funerària un difunt equivocat, el qui jo havia d'anar a cercar a les tres de l'horabaixa, el passaren a les onze del matí, i el de les onze a les tres. I la gent hauria de saber que quan ens envien les restes, aquestes venen documentades, i si hi ha un error, aquest no es sap fins el moment en què un familiar ho notifica i es verifica que la documentació no correspon amb el difunt present. Això és el que va passar el mes de març, quan un familiar del mort i jo ens assabantàrem de l'equivocació. El difunt va ésser tornat al dipòsit de Ciutat i recollírem el qui corresponia. Algun familiar es va disgustar i tot el Consistori va donar suport a la meua actuació, cosa que és molt d'agrair, igualment vull agrair el que la revista publicàs l'oportuna aclaració. Gràcies.

Des d'aquestes pàgines, volem agrair públicament, les atencions, que els funcionaris municipals del cementiri de Lluçmajor, tenen amb els familiars dels difunts i la professionalitat que en tot moment demostren. ♦

Gràcies.

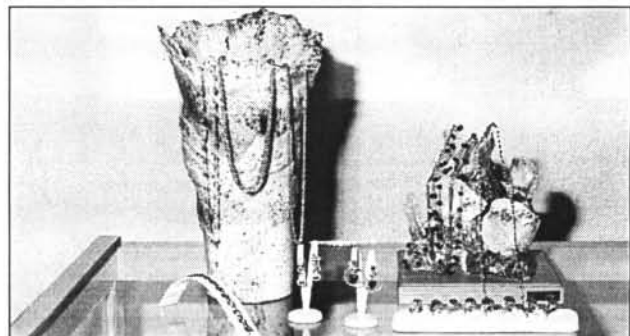
JOIERIA I RELLOTGERIA

CAS COTXER

ESPECIAL COMUNIONS

*Recordau els nostres
millors preus
i les nostres ofertes*

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor)
C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Cartes

Sr-a Director-a de la publicació
"Llucmajor, de pinta en ample":

La present és per demanar-vos
que publiqueu aquest escrit en res-
posta a l'article que aparegué a la
vostra publicació del mes d'abril, a

la secció "Sa Penya d'es Falcó".

Tomeu Gomila

"Estava fullejant" de pinta en
ample" i..., per favor! Estau par-

lant de mi i sóc un copieta més
que copieta. A qui ho hauran de-
manat, tot això que diuen? A jo
no.

Com a membre del grup de
"ball de bot" em veig, gairebé, en
l'obligació de respondre (no de
defensar-me).

Primerament, som un grup
que sonam balls mallorquins (no
cal usar el verb botar de forma
tan despectiva) i si no ha pogut es-
brinar qui som és perquè no ha
cercat gaire (potser no puja a
Gràcia, vostè, perquè ja fa un pa-
rell d'anys que hi anam!).

En segon lloc, no pot dir que
hem copiat el seu anagrama, ja
que el que férem va ser cercar un
símbol que reflectís l'esperit del
poble i que s'escaigués amb la festa
(no hi havia moltes més possi-
bilitats) i el que ens ajudà fou el
Quadern Didàctic nº 2, "Tres-
quem per la Muntanya" un itine-
rari pel massís de Randa, en la se-
va pàgina nº 33, publicat per
l'Ajuntament d'aquesta Ciutat
l'any 1990 (en el qual si ho repa-
rau trobareu el dibuix a més de la
glosa que hi posàrem). Nosaltres
fórem els primers sorpresos quan
ens adonàrem que el mateix di-
buix és el que acompanya l'Edito-
rial de la seva publicació. Però la
festa havia passada i no podíem
tornar enrera.

Per acabar ja només volem
dir-li que la nostra intenció no era
ofendre ningú però que, si així ha
estat, ara no podem fer-hi res, no-
més disculpar-nos". ♦

Un que llegia.

22

ELEGIR ES DIFÍCIL EQUIVOCAR-SE IMPOSIBLE

PUNTO 60 SX 3P
AHORA 1.366.000 PTS.

- Radioscote con frontal extraíble
- Antirrobo electrónico
- Elevalunas eléctricos
- Cierre centralizado

PUNTO TEAM
1.200.000 PTS.

- Llantas de aleación ligera
- Alerón trasero con terreno
luz de freno
- Palkones laterales
- Antirrobo electrónico

FIAT PUNTO. LA RESPUESTA. FIAT

P.V.P.I.V.A., transporte, imp. de matriculación y descuento promocional incluidos. Válido hasta fin de mes. No acumulable a otros en vigor.

T A L L E R S
CAÑELLAS - ROTGER

C./ Hispánitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

Xerrades de cafè

La cova de cala Pi tindrà degotissos

Un que escoltava.-

- I què et penses? Ara ens ha sortit un altre bony urbanístic.

- I això? I on és ara?

- A cala Pi.

- Això ja és vell, perquè la urbanització de cala Pi sempre ha estat molt defectuosa, des del mateix moment que es permet construir vora la cala, espenyant tot l'encant d'aquell bell paisatge de la costa llucmajorera.

- Bé, idò ara resulta que estan fent un xalet damunt un cova històrica, protegida pel patrimoni arqueològic i altres herbes.

- I com es deixa construir damunt la cova, i està tan protegida?

- Ah! això és un altre misteri municipal dels molts que es donen. Pareix que l'Ajuntament, per boca del batle, diu que va donar permís per construir perquè aquest solar es-

tava dins el Pla Urbanístic.

- Idò digues que aquests que feren el pla en sabien poc de monuments històrics protegits.

- Per ventura pensaven que era una cova de contrabandistes o de pescadors...

- Ara figura't, si es construeix aquest xalet, diuen que les aigües brutes cauran dins la cova.

- Per si li falten degotissos...

- Diuen que el propietari d'aquest solar ja ha aturat la construcció d'aquest projectat xalet per prevenció.

- Sí, però si al final no li deixen fer, l'Ajuntament li haurà de pagar tots els perjudicis ocasionats.

- Figura't, primer el valor d'allò construït, i després el del solar, que supòs que no l'hagués comprat sabent que no podia fer-hi res.

- Jo pens que és una altra sopegada grossa, com la d'aquesta casa del carrer de Ramon Llull.

- I que ha costat a l'Ajuntament un bon grapat de milions.

- De totes maneres ha quedat un carrer eixamplat, molt maco.

- Però això no disculpa l'errada dels tècnics urbanístics, que haurien de tenir més responsabilitat i no caure en aquestes irregularitats tan greus.

- Està demostrat que només els interessa el que cobren cada mes.

- Tal vegada si els perjudicis que donen els descomptassin de la nòmina.

- Bé, supòs que amb aquesta nova sopegada de cala Pi, d'avui endavant l'Ajuntament anirà més alerta en concedir permisos de construcció per la costa de Llucmajor i per altres parts del nostre terme i tindrà consciència ecològica d'aquesta urbanització. ♦

23

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF:

PEP MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

MENÚS DIARIS

TANCAT EL DIMARTS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

CONSTRUCCIONS

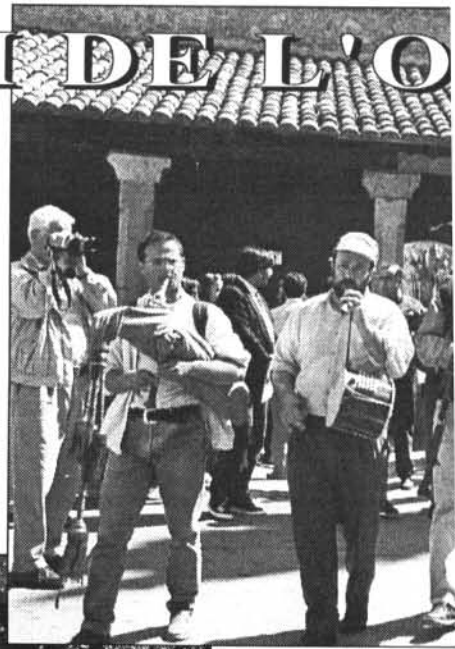
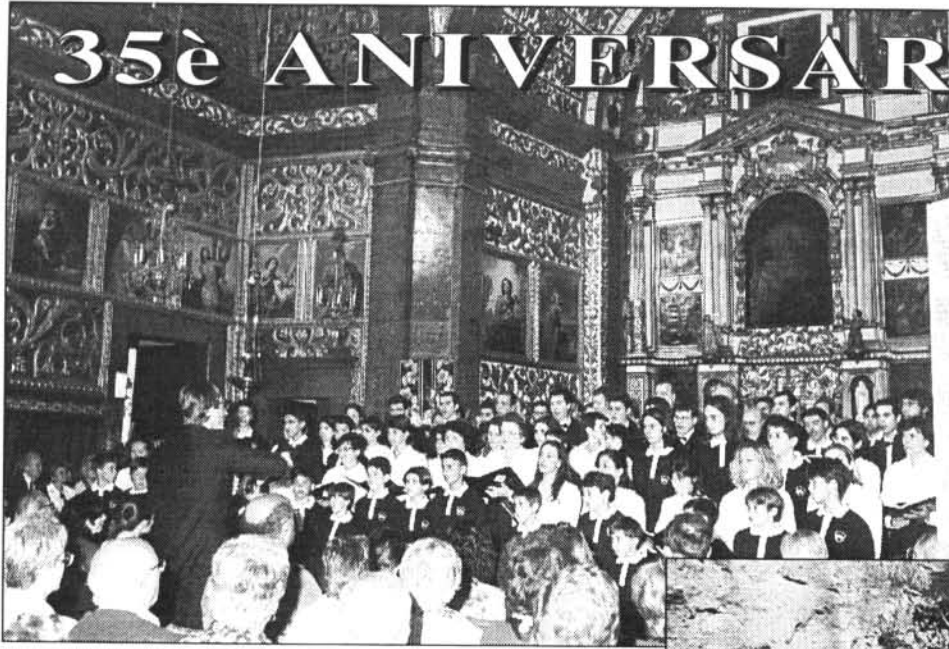

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

35è ANIVERSARI DE L'O

RA CULTURAL BALEAR

De noms i de llocs

Son Garcies de Can Tanca (VI)

Son Garcies 1966

C.Calviño
F.Jaume
J.Jaume
J.Monserrat
A.M.Monserrat
F.Mut
Fotos: C.Julià

Aquest mes hem acabat la recollida toponímica de Son Garcies. Ho hem fet entrevistant a un amic nostre de tota la vida, en Pau Julià i Adrover, germà de na Coloma, nascut a Lluçmajor el dia 19 de maig de 1951 i a la seva mare n'Antònia Adrover i Con-

testí nascuda el dia 17 d'octubre de 1921. En Pau encara que avui treballi a l'hosteleria té molta relació i estima cap al món de la pagesia ja que quan disposa de temps tot d'una parteix cap al seu tros.

Aquesta primera part de l'entrevista la contesta n'Antònia Adrover.

Quan i qui va comprar aquest establiment de *Son Garcies*?

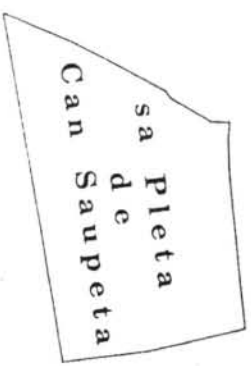
Els qui compraren aquesta finca foren els meus pares, l'any 1941.

Era una segregació de *Son Garcies de sa Mel* i va ésser el meu pare qui, degut a haver de posar una denúncia per uns robatoris que s'havien duit a terme a la possessió veïnada de *Son Garcies de sa Torre*, li va donar el nom de *Son Garcies de Can Tanca*. Amb aquest nom figura, avui, a l'escriptura de propietat.

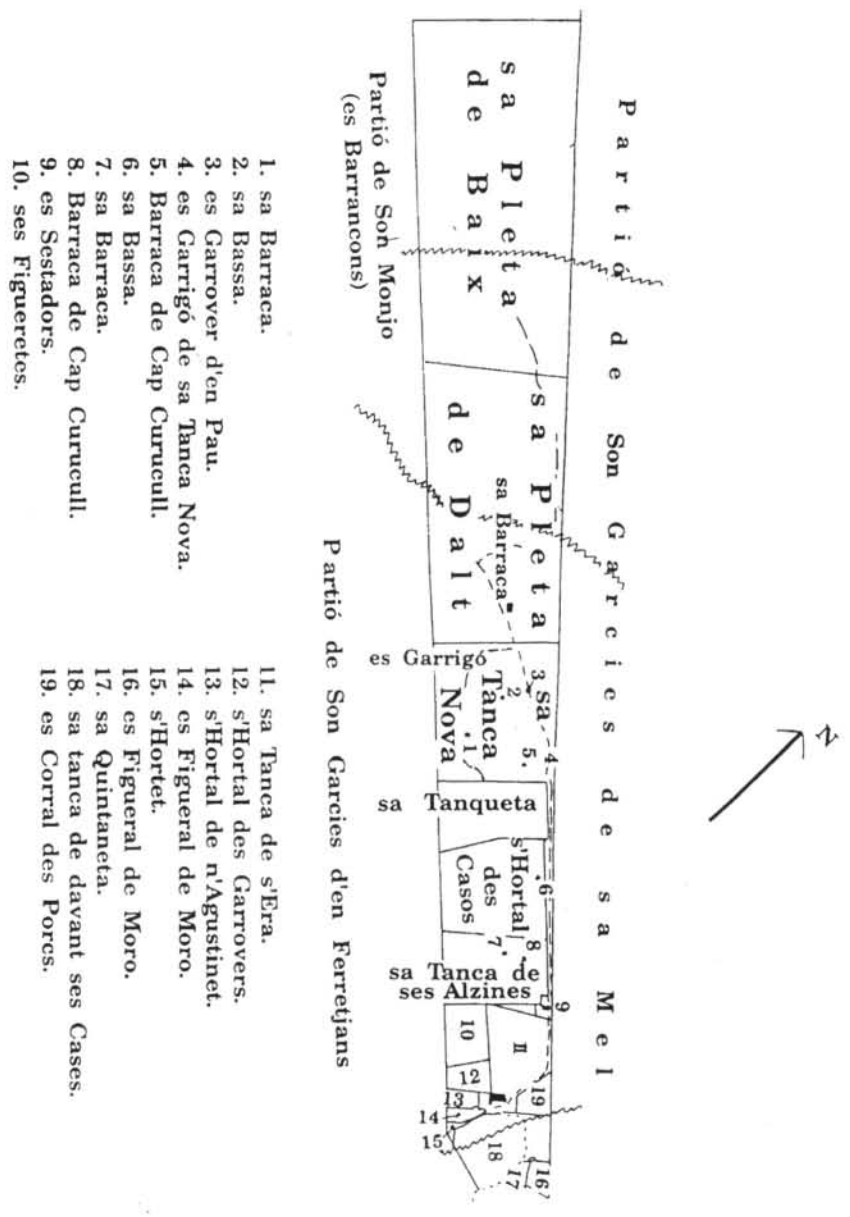
Com era la finca quan hi vàreu anar a viure?

La finca tenia trossos de garriga i altres de conradís sense arbres. Però el meu pare l'havia comprada per fer-hi ametlles i ben aviat la vàrem girar. Vàrem començar a sem-

Terme Municipal de Palma

Partió de Can Vola Vola

Antònia Adrover i Pau Julià

brar ametllers a la part d'abaix, devora la garriga, que fa partió amb *Can Vola-Vola* i d'allà cap a les cases. Record, que la meva mare deia "aquí no tenim roques, tot és una", i és que per fer un clot, per poder sembrar un arbre, havíem de fer moltes vegades tres jornals. Les pedres i la manca de terra foren un problema per als ametllers. Les pedres grosses i mitjanes serviren per fer paret seca i el reble per acabar d'omplir-la. Aprofitarem la terra dels soles que férem dins les dues tanquetes per als clots dels ametllers, garrovers i figueres.

Recordau els noms dels mestres de paret seca que hi varen fer feina?

En "Grau", el pare d'en Guillem Grau, va ésser un dels primers en fer les parets dels sementers, la paret de doble encadenat de *sa Tanca de Davant ses Cases*, és feta seva. Després va venir a fer-hi feina en "Bessó", del carrer d'en Batlet. Aquest emprava les pedres més grosses per fer la paret i les col·locava amb un parpal. Va fer moltes de les parets d'encadenat que tanquen els trossos. També hi vàrem tenir alguns picadors, que ens ajudaven a fer els clots dels arbres, record en "Celestino" que era de la *Península* i era com de la família.

I, parlant de clots, vos vull dir que dins *sa Tanca de s'Era*, just afeerrat a *s'era* i amb la finalitat de tenir una bona ombra on descansar i arraconar els ormeigs del batre, volguérem sembrar una figuera i per trobar l'argila vàrem arribar als seixanta-dos pams (dotze metres i quarant centímetres). El clot el vàrem fer mestre Pep "Carreter" i jo, que cada punt li anava a treure les senalles. Record que tenia un rellotge davant, mentres feia les feines de casa, i cada quart les deixava i anava a *sa Tanca de s'Era* a treure les senalles, quan tornava a les cases, me rentava les mans, amb aigua i sabó, i em posava a fer randa. Però, ja la mirareu a aquesta figuera, els esmotxadors ens deien que en tota *Mallorca* no n'hi havia d'altra que anàs tan bona, als dotze anys, com ella, i això que no la deixàvem allargar degut a la proximitat del camí. I, si bé, fa uns deu anys que un trebolí s'endugué la meitat, ara que s'ha tornat vestir fa més figues que la resta.

Quines eren les tretes de la finca?

Son Garcies de Can Tanca era i és una terra bona per als arbres, la millor treta eren les ametlles. Les garroves i les figues eren més per al consum propi que per vendre, les garroves per al bestiar i les figues

per a la casa i la resta per als porcs. També, hi sembràvem blat, ordi i civada. En els anys quaranta i cinquanta una part del blat va ésser per al propi consum, pastàvem i enforàvem el pa un pic a la setmana. La resta de gra era per al bestiar i si hi havia bona anyada se'n venia una part. Hi havia una trentena d'ovelles, una o dues truges i dos o tres pores grassos a més de l'aviram per a la casa. Les ovelles passaven la major part de l'any a *Son Garcies*, però a l'estiu les dúiem a *s'Empedrat*, a dos quilòmetres de *Llucmajor*, passat *la Creu del Camp de la Batalla*.

A més, en aquells anys, formajàvem i fèiem brossat de la llet de les ovelles i el meu pare i el meu home tenien uns quants bucs repartits per la possessió per tenir mel per al consum propi.

On anàveu a comprar?

A la finca venia en "Coent" d'*Algaida*, amb la botiga dins el carro i canviàvem ous i qualque gallina per allò que necessitàvem: arròs, sucre, sal... Record que comptava els ous agafant-los de tres en tres en cada mà.

I de l'aigua que m'en deis?

L'aigua, no va ésser cap problema. Quan els meus pares van comprar la finca, ja hi havia un aljub a *s'Hortet*, crec que té més de cent anys i mai ha vessat. Aquest va ésser el lloc d'on sortia l'aigua per al consum nostre i el del bestiar. Per molts d'anys l'hi anàrem a cercar, fins que el meu pare es va decidir a fer una cisterna prop de les cases. La començarem molt poc temps després de la seva mort i té uns cinquanta pans de profunditat i abaix fa uns trenta-cinc pans de diàmetre. Tant l'aljub com la cisterna s'omplen d'aigua de pluja i més d'una vegada he vist omplir-les en menys de deu minuts, quan ha fet una barrumbada i els torrentons que venen de la part d'*Algaida* duen l'aigua cap al *Torrent dels Jueus*.

Parlant d'aigua ara vos contaré un parell de fets curiosos que ens han passat aquí a *Son Garcies*. Una

vegada que veníem de Llucmajor amb el carro, a la part de l'horabai-xa, el cel estava ben net i quan vàrem ésser damunt *es Camp de Sa Madona*, vaig veure una blavor molt intensa dins la mar i ma mare, que encara era viva, me va dir que eren les muntanyes d'*Eivissa* i que segurament plouria perquè eren una bona senya d'aigua. Feia més de vint anys que no les veia. Un altre pic, això fa només deu o dotze anys, l'aigua ens va venir de la part de la mar, cosa que no sol fer mai, i en molt poc temps en va caure molta de tal manera que el meu home i jo acabàvem d'arribar i el temps que

ell amagava el cotxe dins la portassa jo vaig poder entrar a les cases però ell va haver de quedar dins la cotxeria. Per uns moments, vaig creure que no el tornaria veure, vaig sentir una renouada i no vaig saber el cap del fil. Haven passat el temporal, el meu home va venir tot d'una i ens abraçàrem. Quan entràrem dins la cuina, ens enduguérem un bon retgiró, vérem el cel; la xemeneia i les teules havien volat amb el trebolí. Més tard, quan anàrem a fer una volta, trobàrem arrabassats un ametler, una figuera i la meitat de la figuera grossa de dins sa *Tanca de s'Era*.

En Pau ens contesta la segona.

Pau, quins records tens dels anys de la teva infantesa a *Son Garcies*?

Aquells foren per a mi uns anys meravellosos, plens de petits fets que em deixaven bocabadat i que quedaren impressos en la memòria de tal forma que basta que tanqui els ulls per reviure aquells moments.

Record a tots els qui vivíem a les cases: els padrins, els meus pares, la meva germana Coloma, mestre en Toni i madò Pixedis, i moltes temporades mestre Celestino i a la

29

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrel, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embotits
- Cuixots
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

resta de persones que vivien a les finques dels voltants... a *Cas Ros*, a *Ca na Bel*... hi havia una vintena de persones per a aquesta contrada. Passava molt de gust d'anar a fer la vetlada a *Cas Ros* i d'escollar el nom de les estrelles mentre estava, a l'estiu, al portal de les cases o guardant les ovelles dins el sementer.

De nin veia fer les feines del camp, que venien marcades per l'estació de l'any: llaurar, sembrar, treure les males herbes, segar, batre. Ajudava a retirar la llenya que deixaven els esmotxadors davall els ametllers quan havien vingut a esmotxar o empaltar alguns arbres, a fer voreres netes, a tomar les ametlles i les garroves, anara a cercar les figues per a la taula o per als pores... i els vespres d'estiu, a guardar les ovelles o a dur-les d'un lloc a l'altre.

Dues vegades vaig ajudar a mon pare a dur-les des de *Son Garcies* fins a la finca de *s'Empedrat*. Me cridava de nit, a les dues o les tres de la matinada i ens col·locàvem, ell darrera i jo davant de la guarda i les hi dúiem pel *Camí de Ciutat*. "Allò era tota una aventura". A hores d'ara, aquesta petita transhumància, no es podria dur a terme degut a la gran quantitat de vehicles que hi ha.

Per altra banda, les festes més assenyalades de l'any anàvem a missa a la capella de *Son Mendívil d'Abaix*.

També record el formatge i el brossat que feien la mare i la padrina, i el gust de la mel dels bucs de mon pare, perquè la mel d'aquesta zona és una de les millors gràcies a la gran varietat de plantes amb flors que hi ha: romaní, estepa llimonenca, estepa blanca, figuera, albó... I la sobrassada damunt el pa casolà.

Un fet curiós era la manera de saber l'hora. Com que no dúiem rellotge, mon pare ho feia amb el garrot de tomar les ametlles. Quan l'ombra del garrot assenyalava el *Puig de l'Ofre*, era l'hora d'anar a dinar.

Quines persones, a més del teu pare, tenien bucs en aquesta contrada?

Tenc present al pare de na Margalida "Sitges" i de més aprop en el temps a en Damià Boscana "Maneta" que encara n'hi té uns quants.

Què ens podríes dir els noms dels sementers de la finca?

Hi ha: *sa Tanca de Davant ses Cases*, tancada amb una paret de doble encadenat; *sa Quintaneta*, que pega a la part de *Ca na Bel* i té forma de triangle, dins ella hi ha *sa Bassa* que és natural; *es Figueral de Moro* aferrat a *sa Quintaneta*; *s'Hortet*, amb *s'Aljub* hi van pel *Carreró*. Record haver anat a cercar l'aigua a l'aljub moltes vegades abans de fer la cisterna de les cases. A ran de les *Cases* hi ha una altre *Figueral de Moro* i després *s'Hortal de'n Agustinet*, en aquesta tanqueta hi tancàvem el mardà els mesos que no volíem que anàs amb les ovelles per evitar el naixement de xotets a l'estiu; *s'Hortal dels Garrovers*, perquè hi ha garrovers; *sa Tanca de ses Figueretes*, i darrera les cases, *sa Tanca de s'Era*, amb *s'Era* i sa figuera roja; *ses Alzines*, dins aquesta tanca hi havia, fa molta estona, unes quantes alzines ben grosses, ara només en queda una; *s'Hortal des Casos*; *sa Tanqueta*, hi ha una barraca de curucull i les parets són fetes d'en Bessó; *sa Tanca Nova*, que és un quadrat en dos redols, un de conradís i l'altre de garriga; *sa Pleta de la Part de Dalt*, hi ha un torrentó que ve de la part d'*Algaida* i de dins *Son Mendívil* i segueix per *Son Oliver* i *Son Monjo* fins arribar al *Torrent dels Jueus*; i després una partió, i ja ve *sa Pleta de Baix*, que és la que pega a *CanVola-Vola*, dins el terme de *Ciutat*.

Quines millores has fet a la finca?

En aquests darrers anys he anat poblant d'arbres les tanques que eren conradís i les que tenien més faltes. Sembrar ametllers per empaltar més envant. La meua idea és empaltar de les races que sé que hi van bé, **menons, païsses, inqueros, verderetes, jordis...** però, també he volgut fer la prova sembrant dues tireres de races noves: **ferrannes i guades**, procedents de França, són d'autopolinització i la seva floració és a últims de febrer. També he sembrat figueres: **bordissot blanca, bordissot negra, coll de dama blanca i coll de dama negra**, a més d'algunes varietats de **rogos**.

Però el que costa més és el fer els clots, molts són fets damunt la

roca. En temps del meu pare, hi havia molts de jornals a fer per tenir un bon clot i tot era feina de manual i foc. Actualment els feim amb una màquina, i et canses de veure-la picar en el mateix redol.

Quin bestiar tens a la finca?

D'animals tenc, trenta-dues ovelles, entre grosses i petites, més perquè llevin un poc l'herba i per menjar un xot de tant en tant que per treure un duro. També hi ha unes quantes quiques, algunes amb pollets, i un parell de gallines.

I de selvatina?

Alguns mostels i eriçons, qualque geneta, molt mala de veure, i molts de moixos, que tresquen per tot arreu.

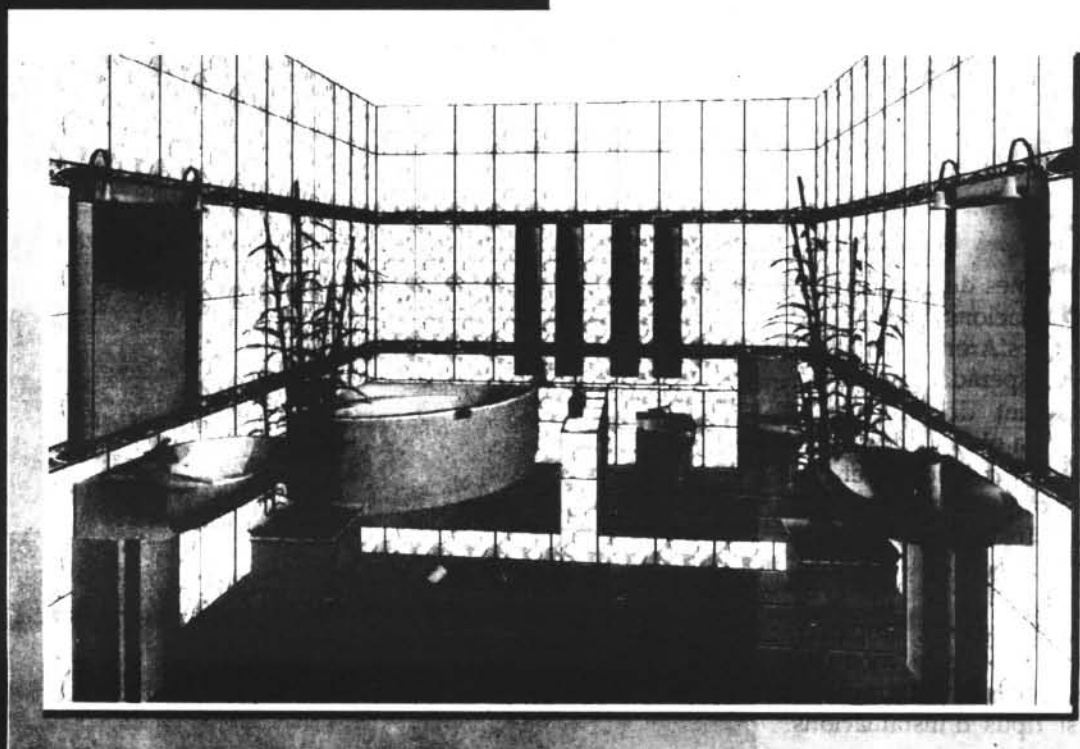
De ploma, el que hi ha més són xorics.

L'altre dia, vaig poder observar un fet que no havia vist mai: dos voltors, posats a terra. Primer els vaig veure volant molt alts, a un primer moment vaig creure que eren dues milanes, però quan van començar a baixar ja vaig veure clar que eren dos voltors. Davallaren un poc i els vaig perdre de vista. A la finca hi havia un lloc on el dia abans una ovella havia fet el xot i el primer que vaig pensar va ser que es tirarien al llit de l'ovella i vaig córrer cap allà. Quan hi vaig arribar no els vaig veure, però allargant un poc la vista els vaig afinar, tot dos a terra, un al costat de l'altre, tranquils. Són molt grossos, negres amb un poc de blanc al pit. Jo estava darrera la paret sense moure'm gens. Vaig quedar bocabadat, del gust que passava observant-los, fins que al cap de deu minuts varen prendre el vol donant unes quatre passes. En aquells moments les perdíus que hi havia un tros lluny s'espantaren i s'alçaren fent una xelabardaria. Fou un espectacle inoblidable.

Darrerament el que es veu molt poc són milanes. Aquest hivern varen venir una quarentana de corbs. Feia molt de temps que no en veia tants.

I de barraques?

N'hi ha tres. Una dins *ses Alzines*, una dins *es Garrigó* i una dins *sa Pleta de Dalt*; també n'hi ha una d'esbucada dins *sa Pleta de Baix*. Devora hi ha els bucs d'abelles. ♦

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.
A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

El cercle de Sebastià Alzamora

Miquel Cardell

El poeta llucmajorer **Sebastià Alzamora** va debutar fa tres anys amb *Rafel*, un llibre d'una maduresa sorprenent amb el qual havia guanyat el Premi Salvador Espriu per a poetes joves. Ara, amb el títol un punt aparatós de *Apoteosi del cercle* ens lliura el seu segon treball. Un llibre, com el primer, estrictament unitari, que ens arriba encapçalat per una declaració de l'autor que, ben probablement, no hi afegeix res (personalment, però, m'agrada que els poetes sien prou valents per tenir la modèstia de presentar les seves criatures), però que ha servit perquè la premsa rosa de la cosa cultural catalana, destacant més la capsa que les sabates, s'hagi fet ressò de les divertides andanades que el poeta reparteix entre un bon grapat de col·legues. Ens dona també, d'entrada, dues pistes: una, la noció d'estructura com a part essencial del text; l'altra, l'opció per construir sentit, que Alzamora argumenta rement-nos a les investigacions que **Vicenç Llorca** planteja als interessants assaigs que aplega a *L'entusiasme reflexiu*, que s'ha publicat amb pròleg del mateix Alzamora, i és una proposta que mereix tractament específic però que es pot sintetitzar en la seva definició de poesia del pacte (*entre la contemplació i el coneixement, entre sentit i paraula, entre obra i ser*). *Apoteosi del cercle* és, com dèiem, un llibre rigorosament unitari, un lli-

SEBASTIÀ ALZAMORA APOTEOSI DEL CERCLE

EDICIONS 62 • EMPÚRIES

Presentació d'Apoteosi del cercle

*Divendres 15 de maig
Llibreria Sagitari
C/ Joan Miró. Palma*

Perfecto Cuadrado.
Catedràtic de la UIB.

bre-poema, d'estructura estricta: circular, donat que acaba remetent a la circularitat i amb el mateix vers amb que ha començat, i especular per quan les seccions primera i cinquena (final) s'estructuren en deu parts de vint-i-cinc decassíl·labs, i la segona i la quarta tenen també la mateixa estructura formal, a part d'altres paral·lelismes.

El llibre recrea una història de creixement, d'iniciació, la recerca del propi nom, de la pròpia identitat o sentit, la d'aquest personatge que és el jo poètic, que és en aquest cas, probablement com sempre (la ficció suprema de W. Stevens?), però ara sense concessions a l'ambigüitat, un personatge fictici. La primera secció s'obri amb el naixement, el part, i ens durà a través de les primeres passes de l'apropiació d'un mateix, del contacte amb l'entorn, dels elements de l'hominització de l'individu: la memòria, la visió, la paraula, el nom, la corporalitat, la dualitat... La segona i la tercera secció (La recerca i Memòria i presagi), dos llargs poemes narratius, prenen la forma de viatges, d'itineraris, a través de distintes metamorfosis fins al propi naixement a la primera, per una xafogosa nit urbana amb olor de bullit la segona, ritmada per encontres amb demiúrgics personatges i evocacions del passat. Els dos poemes menen, per camins quasi onírics, cap a un mateix indret, com subratlla el fet que acabin amb els dos mateixos ver-

ments de l'hominització de l'individu: la memòria, la visió, la paraula, el nom, la corporalitat, la dualitat... La segona i la tercera secció (La recerca i Memòria i presagi), dos llargs poemes narratius, prenen la forma de viatges, d'itineraris, a través de distintes metamorfosis fins al propi naixement a la primera, per una xafogosa nit urbana amb olor de bullit la segona, ritmada per encontres amb demiúrgics personatges i evocacions del passat. Els dos poemes menen, per camins quasi onírics, cap a un mateix indret, com subratlla el fet que acabin amb els dos mateixos ver-

32

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

sos: és la consciència de la necessitat i el desig d'un tu, de l'altre femení, d'una dona. Trobarem aquí, quan ja ens vol guaitar a la memòria l'oncle fellinià enfilat a l'arbre, la possible justificació del mot que estufa el títol, la seva primera i única aparició: *Vine'm, apoteosi, en delectança...* Amb l'ambició de conjunt del llibre, aquestes dues parts, aquests dos poemes, són segurament el que més me n'ha impactat i sorprès: hi ha una mena de trempada radicalitat estrictament contemporània, moderna, que ens remetrà al poema narratiu i filosòfic medieval i renaixentista, com adverteix el mateix autor, però que a mi em recorda també llibres tan enganxadors i punyents com *El Hidroavión de K*, de **Pedro Casariego Córdoba**. Són també, i és important dir-ho i fixar-s'hi, divertits, hi ha un finíssim humor, ironia literària i molt lliure. Com hi havia també humor, més cruel i bèstia, a la primera part.

Entre aquestes dues seccions, a l'eix del llibre, aquella de la qual l'autor reconeix que li ha esclatat entre les mans, trencant formes i estructures, la tercera, que és víctima d'una errada mínima i tremenda: el que és realment *Intuïció del deu* (del 10) apareix com *Intuïció del déu*.

Despistat em tenia, valgui l'avís. La diferència no és poca per un capítol que recorre a simbolismes numèrics i referents clàssics per dibuixar un mapa dur de cerques concèntriques de relació, difícil, feridora, amb la col·lectivitat. A algun moment m'ha recordat Llompert, aquest Alzamora diguem civil.

Parlava ara mateix de l'humor del poeta, un humor a vegades aspre, que és recurs expressiu a un llibre que, en tota aquesta part del seu avenç es dibuixant sovint amb tints negres, amb pinzellades expressionistes. Fins que a la darrera secció esclata en els colors encesos d'un poema d'amor. Un bon poema d'amor com a trobada i diàleg total. Tant, que l'autor sembla adonar-se'n que el llibre, el cercle, li fuig de les mans, s'envola, i recorre a la veu d'*ella* per tal de frenar una mica l'entusiasme, i tornar a posar en primer pla la certesa de la mort, una ombra que hem entrevistat sovint rera els cantons del llibre, que enceta així, al seu tram final, una proposta de reconeixement d'humanitat entre límits, però una proposta que és una afirmació, una acceptació, de la vida, una afirmació que m'ha recordat el vitalisme de M. A. Riera (record que a

Rafel es notava més obertament que aquí la influència en Alzamora de la versificació del manacorí). Acabarà el llibre, citant el quartet elliotià, *el meu principi és en el meu final*, en aquest to vitalista: *una perplexitat d'illa em demana/néixer per caure, i viure el goig, el temps/ i la pena, i que tot, després retorni*. Es tanca el cercle de l'estructura al mateix temps que s'afirma un sentit circular de l'existència. Després de pensar-hi, ho llegesc en aquest sentit d'afirmació gojosa de la vida, des d'un recurs de ficció, no una teoria, que és alhora una afirmació del poder creador de la literatura: la vida del personatge pot

tornar a començar, igual i distinta, en una nova experiència de lectura, de poesia com a creadora de vida. De més vida, que ens deia Alzamora al començament d'aquest llibre que m'ha agradat i del qual no voldria acabar de parlar sense destacar-ne l'esforç tècnic, la força de torrença verbal, quasi magmàtica, però alhora controlada per la norma que el propi llibre defineix. En sentirem parlar, de Sebastià Alzamora. ♦

(Article publicat a Bellver, Quadern Cultural de Diario de Mallorca)

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

3.990⁴⁵ 3.690⁴⁶ 3.990⁴⁸ sin cadena

5.990⁴⁴ 3.990⁴⁷ sin cadena

2.900⁴⁹ unidad

3.990³⁰

4.990⁵¹ 3.690⁵⁴

6.790⁵² 1.900⁵³ unidad

4.500⁵⁸

2.890⁵⁵ 4.500⁵⁶ 4.990⁵⁷ 3.390⁵⁹

JOYAS EN ORO DE 18 KINTES

Mi Primera Comunion

BUSCA ESTAS JOYAS EN LOS DISTRIBUIDORES 18 K

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Sobre les “memòries” d’en “Pelín”.

Quate mots.

Miquel Sbert i Garau

Naturalment, les motivacions que et porten a la lectura d'un llibre són tan diverses com aquelles que te'n bloquegen l'accés. Entre tantes possibilitats que van des de l'interès professional a la recerca del plaer pur i dur, tot passant pels llindars de la inconsciència més pregona, no és una mal incentiu aquell que neix de la coneixença personal de l'autor. Molt més encara si el llibre és una obra de “memòries”.

Alguna cosa d'això hi havia quan, no fa gaire dies vaig obrir-no per la primera pàgina- el llibre autobiogràfic de Jaume Oliver Maura, d'en Jaume “Pelín” -ell voldrà excusar-me del tuteig, molt més respectuós que no un tractament forçat o maldestre-.

No eren alienes a la meua curiositat -ni val a dir-ho, a la meua bona predisposició- algunes de les converses esporàdiques que amb en Jaume havíem tingut ocasió de descabdellar quan, a s'Arenal, en Llorenç, el nostre benvolgut barber de sempre, li arreglava a ell -ja setantí- la seva revinguda, si ja no abundosa cabellera, i a mi em retocava, amb subtilesa, el meu malmès rodapeu capil·lar. Certament, les meves relacions amb la persona d'en Jaume Oliver, amb el personatge curiosament elaborat al llarg dels anys d'en “Pelín”, havien estat nul·les, malgrat jo, des d'al.lot pucer el coneixia de lluny, sobretot per la coincidència d'edat amb el seu fill major Jaume, condeixible del Col·legi Sant Bonaventura.

La imatge que d'ell en tenia jo, des de sempre era la d'un mite, un mite local i casolà, si tant es vol, però un mite: simpàtic, rialler, tafaner, aventurer... Jo el tenia associat a Frank Sinatra, des d'algun record boirós d'en “Pelín”, barret al clatell, fent alguna imitació de “la veu”. Alguna impressió voleiadissa de la granja de Son Fosquet, dels hotels, molta xerrameca envejosa i, sovint buida, de desenfeïnats, el restaurant... Tenia, efectivament, la meua imatge tòpica del personatge localment mí-

tic, però desconeixia, totalment, l'home, la persona.

La lectura d'alguna de les seves cròniques, dietaris, o el que sigui, publicats a la revista “S'Unió de s'Arenal” foren la base de les nostres escadusseres converses a cal barber. Alguns comentaris a la tasca associativa de la mal qualificada “tercera edat”, xafardeig sobre persones conegudes d'ambdós, la seva curiositat sobre la percepció meua dels textos que publicava, comentaris sobre qüestions lingüístiques i poca cosa més... No era un gran bagatge, però el que és cert és que d'aquelles converses migrades en sorgí un corrent de simpatia i un respecte mutu.

En tenia notícies i l'esperava jo, el llibre d'en “Pelín”. No perquè cregués que seria una obra literàriament rellevant: l'autor no és un escriptor professional. No perquè cregués que seria una obra d'una profunditat reflexiva contundent: l'autor no és un pensador sistemàtic, en el sentit culterà del terme. No perquè cregués que es tractaria d'una obra d'investigació històrica remarcable: l'autor no és un historiador. No perquè cregués que l'obra seria d'una creativitat notable: l'escriptor responsable no és un creador -fins ara, almenys-.

L'esperava jo el llibre d'en “Pelín” perquè confiava trobar-hi les empremtes de la vitalitat, el dinamisme, la lucidesa, l'enginy, la lluita per la supervivència, l'humor, la picardia, la bonhomia, la cortesia, la sensibilitat particular, el coratge i la saviesa que jo pensava que l'home i no el personatge posseïen.

He de confessar que la lectura de les memòries de setanta anys de “Pelín” no m'ha decebut gens ni mica. Tot allò que hi esperava hi he trobat a mans plenes. Però també allò que no confiava descobrir-hi en els papers d'aquest polifacètic individu humà -vint-i-nou oficis confessa a la portada haver exercit i, se'n deixa alguns, potser fins i tot acabats en “-ista”-: hi he llegit una paraula literàriament sincera, sense ofici d'escriptor, però amb el tremp de caràcter; hi he còpsat un pensament crític i, sobretot,

personal, coherents; hi he vist desfilar, com en una pel·lícula americana d'aquelles que l'enlluernaven, un fragment fonamental de la història del nostre Lluçmajor i de la seva gent -un poc la tràgedia viscuda d'aquella Mallorca, supervivent de la misèria a força d'imaginació, de ciment i de sacrificis i de bulla...-; hi he vist convertida en imatges, una vida, potser tantes vides, on l'autenticitat és la millor de les creacions.

Les MEMORIES (1923-1993) de Jaume Oliver i Maura no són, tampoc no és la seva pretensió, una gran obra literària, però la seva lectura constiuteix una autèntica immersió per un bosc, per una garriga, de paraules que són fets, d'idees que són sentiments, de força que és esperit de lluita, de passions que són la vida, d'anècdotes que són la substància, de dolors que són l'esperó, d'alegries que són el conhort... I tot aquest conjunt de fets, d'acudits, de paranys, de neguits, d'il·lusions, d'èxits i de caigudes -fins i tot aquelles que hom endevina que han estat elidides, diplomàticament i respectuosament elidides- construeixen la imatge d'un ésser humà, d'un personatge, emmarcat en un context específic que en determina comportaments, actituds i pantes que, a desgrat nostre o per a sort nostra, és el nostre context.

Ens parla l'autor d'ell i no dels altres, diu. Pens que el seu missatge -ell, faceciós com és, ens en vol encolomar un de missatge, encara que sense sermons- és molt clar. Tot i que, possiblement, en Jaume no l'hagi llegit i, si ho ha fet, millor per a ell, crec que aquest llibre, sincer, no gens alambinat, no és altra cosa que una manifestació d'aquell “desesperat dolor” amb que el poeta Espriu estimava, “aquesta meua pobra, bruta, trista, dissortada pàtria” que a tots ens agombola i que, tants, traïxen un dia sí i l'altre també. ◆

Sant Jordi, 28 d'abril de 1997

Testimonis documentals de la nostra història

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

LLUMAYOR - AÑO 1823

(III) Grans propietats de ciudadans a Lluçmajor (1823)

La reacció absolutista es va produir a conseqüència de la intervenció francesa i del seu triomf en resultà una més violenta i cruel que la del 1814. Aquí es prou eloqüent la revolta del campaners i l'ajusticiament dels seus herois més representatius al nostre Camp de les Ànimes, Joaquim Obrador i Guillem Clar.

Al nostre terme la gran propietat rústica ciutadana és la de sempre des de la Germania i així cal remarcar personatges polítics i militars omnipotents com Guillem Ignasi de Montis, segon marquès de la Bastida i cap polític de Balears en el Trienni Liberal; Josep Togores i Sanglada, novè comte d'Aiamans i baró de Lloseta que fou president de la Junta Suprema de Mallorca; Jeroni Ribera i Marquès que obtingué el 1786 executòria de noblesa, llunyà antecessor de l'immortal novel·lista Llorenç Villalonga; Francesc Rossinyol i Zgranada, regidor perpetu de l'Ajuntament de Palma, etc. El repertori es el següent:

Caps. de Catastro Ym. Liquidos con la vaja

D. Ant ^o . Salas: Galdent.....	21.600.....	19.200
Sr. Marqués de Vilafranca: Son Delebau.....	5.260	
Ym.: La Aguilá.....	18.000.....	21.600
D. Jayme Juan Villalonga: Son Granada.....	9.560	
Ym.: La Torra.....	20.000.....	27.600
D. Geronimo Ribera: Son Antelm.....	3.570.....	3.000
Conde de Ayamans: Son Julia.....	8.960	
Ym.: Marole.....	3.060	
Ym.: Binificat.....	7.870.....	18.000
Marques del Reguer: Cugulux.....	9.440.....	8.000
D. Juan Alcover: Son Taxiquet.....	4.870.....	4.000
D. Salvador Esbert: Belloch.....	5.000.....	4.600
D. Ant ^o . Vich: Son Serra.....	2.660.....	2.600
D. Nicolas Omella: Son Muna.....	1.000.....	800
D. Ant ^o . Ferrandell: Son Boscana.....	2.060	
Ym.: Son Caneves.....	2.665.....	4.500
D. Cicilia Zaforteza: Betlem.....	5.900	
Ym.: Sollerich.....	4.100	
Ym.: La Estarella.....		1.230
Ym.: Paisa.....	5.500.....	13.000
D. Franc ^o . Rosiñol: Capucorp.....	4.290	
Ym.: Lluçamet.....	2.500.....	5.890
D. Maria Rexach: Cap Blanch.....	2.000.....	1.300
D. Andres Bestard: Son Axida.....	3.030.....	2.800
D. Juan Mut: Marranet.....	1.725.....	1.200
Sr. Marque Montis: Mina.....	5.900.....	
Ym.: Maymoneta.....	580.....	6.700
Combt ^o . del Socós de Palma: Son Noguera.....	3.540.....	2.500
D. Gaspar Puigdorfilá: Son Fosquet.....	2.540.....	2.000
D. Franc ^o . Puig: Llobets.....	2.000.....	1.600
D. Margta. Gelebert: Albaneta.....	2.249.....	2.200
D. Nicolas Villalonga y Mir: Son Pons.....	3.000.....	3.000

ARM, Diputació 610, Corresp., Ordenes 1819-39. ♦

35

Ca S'Heru
(Son Julià)
del qual fou
propietari

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc
A. SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

Presentació del llibre

«A l'entorn de Llucmajor» Estudis i Comentaris (I)

*Núm. 5 d'Edicions
de pinte en ample*

**Divendres,
30 de maig
a les 20,30 h.**

*Sala d'Actes
de l'Ajuntament*

36

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Sa penya d'es falcó

- Ara resulta que s'Estanyol, no només ha inventat les llistes negres de persones non gratas en les quals es contenen la vida i miracles dels integrants o militants dels dos bàndols: un, els amics del president del club i defensors del projecte d'ampliació i l'altre, tots els que s'oposen a la construcció de les noves instal·lacions nàutiques.

La segona "genial idea" que ha exportat Antoni Ginard és la interposició de querelles o demandes contra els seus opositors, sabent que les costes judicials les pagarà la tresoreria del club. Qui ha pres llum de na Pintora ha estat el batle de Llucmajor, que ha decidit querellar-se contra un veí de s'Estanyol, però serà l'Ajuntament contra Baltasar Ramon, i d'aquesta manera, si hi ha factures per pagar, aquestes aniran a càrrec de les arques municipals, és a dir, a càrrec de tots els llucmajorers.

* * *

- El mussolet conta que la cantera situada prop de s'Aranjassa i tantes vegades denunciada pels veïns, sense obtenir cap resposta, ha arribat als tribunals i ha sortit amb una sentència condemnatòria per al nostre Ajuntament.

La jutgessa encarregada del cas ha considerat responsable el Consistori, juntament amb els propietaris de la cantera. Així, tots dos primer hauran d'apagar un foc que, segons sembla, fa anys que crema i després col·laborar en la regeneració dels terrenys perquè els abocats poden contaminar els aqüífers dels nuclis veïnats de població.

* * *

- Dins el PSOE l'arròs va a grumellons perquè el secretari del partit, Joan Monserrat, es presenta per a la llista a l'actual direcció del partit i entra a formar part del grup liderat per l'ex-batle Aguiló i la batlessa Nàjera, en contra del sector d'en Triay i de n'Antoni Garcies.

La rumologia és contradictòria, mentre uns diuen que era el que volia la majoria del grup socialista, altres diuen que fou una decisió personal, no refrendada pel comitè, a canvi de la qual li proporcionen un lloc segur per entrar a formar part dels 7 representants del PSOE a Mallorca al congrés nacional.

Això no és l'esprint final per a la cadira. L'esprint s'ha començat quan encara només som a la meitat de carrera i això pot deixar exhausts a tots abans de les properes eleccions en benefici d'altres equips.

* * *

- El Sr. Gaspar, batle, vol rentar-se l'HONOR, i per això ha denunciat al Sr. Baltasar Ramon i Clar, que s'ha atrevit a presentar al jutjat i a demanar si era constitutiu de delictes el fet que, per concessió d'obres de s'Estanyol, es cobrassin uns 1.000 milions de pessetes i només se n'haguessin cobrat per valor de devers 700 milions.

Sr. batle: els ciutadans, quan creuen que les institucions van en contra dels seus interessos, o que les seves actuacions no són equitatives amb els seus administrats, tenen dret a consultar als jutges si aquest comportament és legal o no, amb el desavantatge que aquests han de pagar de la seva butxaca els missers, i les institucions (batles?) els paguen amb els doblers dels contribuents.

Per rentar el seu HONOR, bo seria que es pagàs la lleixuada, sr. batle, i no ho fes pagar als llucmajorers.

* * *

- "Al rey la hacienda y la vida se le ha de dar, pero el honor es patrimonio del alma, y el alma sólo es de Dios", es diu a "l'Alcalde de Zalamea".

A pesar que no sabem si el batle Gaspar donaria la hisenda i la vida al rei, és lloable que tengui l'honor en tan alta estima però, a diferència del de Zalamea, creu que li pot prendre un simple ciutadà.

No, Senyor Batle, l'honor no ens el lleva un ciutadà que, per defensar el que creu just i li és negat, acudeix als tribunals en demanda d'una sentència. L'honor el guanyam un poc cada dia. En un poble on tots ens coneixem, no és suficient allò que diguin de nosaltres els que no comparteixen la nostra manera de pensar o d'actuar.

L'honor es perd quan som responsables d'una empresa i per la seva mala administració, s'ha d'indemnitzar amb milions de pessetes per un permís d'obres indedugament donat.

L'honor es perd quan un diu mentides i es pugen desmesuradament els impostos, quan s'havia promès de no pujar-los.

L'honor es perd, quan a uns privilegiats ("Marineta S.A."), no se'ls cobra contribucions especials malgrat les recomanacions dels serveis tècnics i jurídics de l'Ajuntament.

L'honor es perd quan es comanen feines que després no es paguen i fan passar penúries als enganats.

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA S

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

D'aquesta manera és com les persones i les institucions perden l'honorabilitat, Sr. batle. Un poc cada dia, i qualque dia un poc més.

* * *

- I ara, canviarem de tema i parlarem del que el mussolet va llegir al Diari de Balears sobre la construcció d'un xalet a cala Pi sobre una cova pre-talaiòtica declarada d'interès cultural.

El mussolet, després de llegir les declaracions del batle, que es refereixen a la construcció del xalet sobre aquesta cova ha arribat a la conclusió que, per construir al nostre terme, és més important saber com es troba la sensibilitat d'en Gaspar que saber què ens permet fer el Pla General d'Ordenació Urbana. I si no ho creis, llegiu-ho:

"però Gaspar es manté en les seves raons i afirma: per què ho he d'aturar si el bon home té llicència?" A veure si per damunt la llei alguna vegada feim valer la nostra sensibilitat."

* * *

- I ja que parlem del Diari de Balears, la nostra revista es complau a felicitar aquest rotatiu que ha complert 1 any d'existència i ha subsanat la deficiència del periodisme en català que hi havia fins aleshores. Enhorabona i que en poguem fer molts més. Endavant, per un diari en català!

* * *

- La revista "Llucmajor de Pinte en Ample" s'adhereix a les mostres de solidaritat amb Gràfiques Miramar, per l'atemptat sofert en contra de la nostra cultura i el nostre patrimoni. Actuacions terroristes d'aquest tipus fan que la tolerància i la bona convivència entre la gent sigui difícil. També demanem, des d'aquestes planes, que el govern civil, sota la presidència de la delegada Catalina Cirer, exerceixi el seu poder per tal d'aclarir la personalitat de l'autoria d'aquests fets incívics que només demostren que encara hi ha algun grup de gent que no sap què és la democràcia.

* * *

- Quan veim els plenaries de l'Ajuntament, retransmesos per la TV de Llucmajor, sentim vergonya pròpia de pertànyer a aquest poble. El registre, el nivell lingüístic dels regidors del PP i del Sr. Batle són d'allò més baix i fan empegueir. Sr. regidor d'Hisenda, Lluc Tomàs: l'oposició vos en dóna amb cullareta; el problema és que no els enteneu, i demostra un nivell culte realment impresentable. El batle, amb el seu posicionament d'"amo" del poble, talment un Cañellas als seus darrers moments, amb un Rabasco, ja sense mostatxos (perquè no l'identifiquem?) que no sap què ha de dir i a més no comprèn ni el llenguatge dels del PSOE i PSM mostren una escena lírico-patètica que fa plorar. ♦

* * *

TELYCO

LLUCMAJOR

Grupo Telefónica

VENTA: TELEFONOS FIJOS, TELEFONOS INALAMBRICOS, CONTESTADORES AUTOMATICOS
TELEFONOS MOVILES, ACCESORIOS, CENTRALITAS, FAX, CABINAS DE MONEDAS

SOLICITUD: LINEAS TELEFONICAS, CAMBIO DE TITULAR, LINEAS MULTISERVICIO, SERVICIO TELEFAX,
ETC.

ALQUILER: FAX

RAPARACION: SERVICIO TECNICO TELYCO, REPARACION, GSM EN GENERAL, INSTALACIONES

Esports

Alex Kid, el fibló de Lluçmajor

El cavall de Joan Oliver va guanyar amb total superioritat el Premi del criador.

Francesc Verdera

- Horabaixa de diumenge, 20 d'abril, davant d'unes tribunes de son Pardo repletes d'aficionats, Alex Kid demostra una vegada més l'encertat del qualificatiu d'Indurain que li han col·locat els admiradors i s'anota amb total autoritat un espectacular i fàcil triomf a la final del Gran Premi del Criador, la prova millor dotada del trot balear.

El cavall de Joan Oliver es va embutxacar 2.100.000 per aquesta victòria, a més de demostrar un cop més que és l'exemplar més fort i més ràpid de la seva promoció. L'impressionant recorregut que va efectuar Alex Kid en el darrer quilòmetre de carrera li va permetre de presentar-se a la recta final amb devers vint metres d'avantatge sobre el grup de qui el perseguia.

Dia 1 de maig, la festa llucmajorera de son Gall va ser escenari d'un memorable horabaixa hípic en què es va rendir un càlid homentatge al cavall de Joan Oliver. L'exemplar de ca's Tamborer va participar a la setena cursa amb una nova mostra del seu poder davant dels rivals de torn.

Alex Kid ha acaparat victòries en el que portam de temporada i ostenta el rècord estatal de 2.700 metres, i va aconseguir una velocitat de 1:20 el quilòmetre. Una ratxa de triomfs que quedaria refrendada amb la victòria, aconseguida sense paliatius, a la finalíssima del Gran Premi del Criador.

Alex Kid, "l'Indurain" dels cavalls mallorquins, un qualificatiu que s'ha guanyat a pols per la força, potència i velocitat ja ha aconseguit un dels objectius del seu propietari, Joan Oliver: triomfar al Premi del Criador. Ara la meta no és altra que creuar la mar, als hipòdroms de França.

Joan Oliver està il·lusionat que Alex Kid tenguí l'oportunitat de competir amb l'èlit del trot mundial que, sense cap dubte, es troba al país veí. És realista i sap que una victòria del cavall llucmajorer, fill de na Perla, en les pistes franceses és una missió gairebé impossible.

Civada, molt entrenament i unes oportunes vitamines han portat "El Fibló de Lluçmajor" al cim. Ara, França l'espera. Sort, campió!! ♦

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Lluçmajor)

Futbol

M. Reynés

Benjamí futbol 7
Olímpic, 3- Espanya, 2

Aleví futbol 7
Son Roca, 4- Espanya, 5
Espanya, 4- Vilafranca, 6
S'Horta, 11- Espanya, 1

Aleví futbol II
Espanya At., 2- At. Balear, 1
S. Frances, 3- Espanya, 2

Infantils II
S'Horta, 0- Espanya, 7

Algaida, 1- Espanya, 0

Infantils I
Espanya, 3- P.Pollença, 1
Artà, 0- Espanya, 3
Espanya, 5- Murense, 0

Preferent
Espanya, 0- Son Roca, 3
Escolar, 0- Espanya, 3
Espanya, 3- P.Sóller, 0

Juvenils
Sallista At., 2- Espanya, 4
Espanya, 3- Badia C.Millor, 3 ♦

Torneig Social Tennis Lluçmajor

G.Socias

Ha tengut lloc a Lluçmajor el Torneig Social organitzat pel Club Tennis de Lluçmajor amb un total de 99 participants i 1478 partits realitzats en les diferents modalitats.

Els resultats han estat aquests:

Benjamí masculí

1r. Francesc Company
2n. Miquel Toni

Individual Aleví Femení

1a. Rita Manresa
2a. Noemi Vicens

Dobles Femení Absolut

1r. Neus Marí-Maria A. Mulet
2n. Marga Pizà-Paquita Estelrich

Consolació Femení Absolut

1a. Elisa Moragues
2a. Maria del Mar Servera

Individual Femení Absolut

1a. Neus Marí
2a. Marga Pizà

Benjamí Femení

1a. Isabel Socias
2a. Aina Barceló

Individual Aleví Masculí

1r. Pedro Clar
2n. Pere A. Pericàs

Dobles Masculí Absolut

1r. Sebastià Ramis- Jaume Salvà
2n. Tolo Monserrat- Joan Díaz

Consolació Masculí Absolut

1r. Joan C. Escudero
2n. Antoni Clar Ferrà

Individual Masculí Absolut

1r. Sebastià Ramis
2n. Antoni Clar Rosselló ♦

Cadettes CD Espanya

Líders de moment

S. Canyelles, Ll. Abellán i R. Garcies, cadettes C.D. Espanya.

Jaume

Foto: C.Font

- Els Cadettes del CD Espanya continuen líders (han guanyat tots els partits fins ara) a la Copa President, quan falten dos partits per finalitzar el torneig.

El penúltim partit, que teníem pendent per comentar va ser el jugat a casa, contra el Porreres, dissabte, dia 12 d'abril, amb un resultat espectacular i per golejada: Espanya, 7- Porreres, 2. Els gols espanyistes, marcats per Sebastià Canyelles (2), Rafel Ramos (3), Bartomeu Manresa i J. Miquel ("Cote").

I el darrer encontre del qual tenim notícia fou el també jugat al municipal llucmajorer contra el veí Algaida, amb un altre resultat abultat: Espanya, 7- Algaida, 1. Val a dir que va ser un partit difícil ja que el col·legiat de torn no va saber aturar les dures entrades d'alguns jugadors algaidins i això va provocar un escalfament per part del públic que, ja ho sabem, no condueix enlloc. Fins i tot, l'àrbitre es va oblidar un gol a l'acta del partit i, segons ell, els llucmajorers només en marcaren 6. Els gols que nosaltres vàrem veure, i no se'n va anul·lar cap, varen ser marcats per R. Ramos (3), S. Canyelles (2), Llorenç Garí i J. Miquel ("Cote"). ♦

Club Bàsquet Joventut Lluçmajor

Cadette Masculí

Entrenats per Xisco Forteza

Guillem Oliver

Foto: C. Julià

Un entrenador que ha viscut tota la seva vida aferrat al Club, sempre com a col·laborador, son pare ja va ser president, ell ha estat jugador, directiu, entrenador, per cert que va ser el primer que obtingué títol de monitor de bàsquet. Ara continua sent directiu i entrenador de l'equip cadette masculí ajudat per J.A. Taboada "Tabo". El coneixem fa anys i ell coneix el seu ofici, coneix els joves jugadors, sempre està amb ells, no falta mai als entrenaments i els dies de partit a fora casa els sol acompanyar amb la seva furgoneta.

Està content dels seus jugadors i els jugadors amb ell, en una paraula, se duen bastant bé. Uns escolten i fan tot el que saben i l'altre, intenta conduir l'equip cap a unes jugades que no sempre fructifiquen emperò que s'hi posa tota la bona voluntat i el bon fer. En Xisco, en els partits es posa nerviós, crida, fa grapades i els al·lots el segueixen en la vista tot saben que té tota la raó i en acabar sempre queden ben amics.

Bona classificació

Durant la primera volta de la lliga tan sols un partit perdut. Dels dotze equips que formen el grup B2 tan sols un va poder guanyar-los per tant anaven en segon lloc.

Serà cosa de tornar a parlar amb ells perquè confiam que hauran fet bon paper i que seran al grup A per a la lliga de l'any que ve.

Els jugadors

Moltes de ganes de jugar i de jugar bé, prestant la màxima atenció a l'entrenador i posant-hi tot el cor. Són: Pau Medina, J.F. Delgado, Carlos Blanquer, Miquel Font, Pedro Maya, Josep Salvà, Xesc Vidal, Miquel Oliver, Baltasar Mayol, Sebastià Truyols, Josep Forteza i Toni Oliver, algunes vegades reforçats pels infantils: Joan Gual, J.A. Rubio i Pau Sastre, els quals ja s'estan acoplant a l'equip en vistes a què l'any que ve, per edat, la meitat dels jugadors passen a juvenils.

Serà necessari, com dèiem, fer un poc de balanç i valorar la temporada. Serà en una altra ocasió. Bona sort! ♦

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

Club d'hoquei-patinatge Lluçmajor

El mes passat es va publicar que l'equip cadet de Lluçmajor havia guanyat fins el moment tots els partits, doncs ara podem dir que dia 25 d'abril es va proclamar campió del Torneig "Hoquei in Line", Trofeu "Roll & Roll"; aquesta fita pot obrir-les les portes, als joves patinadors, per optar al Campionat d'Espanya d'Hoquei in Line que es celebrarà a Sevilla.

Pel que respecta a la pista reglamentària està en projecte que en lloc de fer-se al Col·legi Públic, s'ubicarà al Camp Municipal d'Esports. ♦

Triomf del Club de Pesca "Es Cap-Roig"

42

Tomeu Sbert

- En el campionat de Balears de roquer des d'embarcació, va triomfar el pescador del Club "Es Cap-Roig", Bartomeu Obrador Vaquer. L'embarcació "Cap ventós" capitanejada per Matildo Reda, aconseguí ser la que més captures assolí.

En el sisé lloc es va classificar el pescador, també llucmajorer, Miquel Vidal Rigo. Obrador i Vidal es classifiquen així per participar al campionat d'Espanya d'enguany. La competició va tenir lloc a sa Ràpita i hi participaren 15 embarcacions amb un total de 70 pescadors. ♦

*Bartomeu Obrador (dreta), campió de Balears;
Miquel Vidal (esquerra), 6è classificat
i Matildo Reda (centre) president d'es "Cap Roig".*

SPORTS

ca'n salom

Sabates

Infantil i juvenil

GUANTITOS

(Talles 18-40)

C/ Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Lluçmajor)

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Foto Elar

Reportatges 36 anys al
Fotos carnet, etc. seu servei

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (Llucmajor)

PERRUQUERIA PUIGSERVER

*Amb motiu del 25^e aniversari,
la perruqueria de les germanes Puigserver
us desitja unes Bones Fires*

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

Partner

Expert

ELS NOSTRES VEHICLES INDUSTRIALS VOS OFEREIXEN ROBUSTESA,
FIABILITAT, COMODITAT, SEGURETAT I MANEJABILITAT

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

PLAÇA 18 serigrafia

C/ SON JULIÀ, SOLAR A-65
POLÍGON INDUSTRIAL SON NOGUERA
07620 - LLUCMAJOR - MALLORCA

TELÈFON 66 04 22

FAX 66 19 22

Notes columbofiles del mes d'abril 1997

Joan Jaume

En aquest mes d'abril de 1997 el Club Columbòfil Lluçmajorer ha duit a terme tres amollades de velocitat, Calp, Oriol i Ordal, dues de fons, Baza per dues vegades, i una prova de gran fons, Puertollano.

Classificacions:

Oriola

05-04-97

- 1.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 2.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 3.- Miquel Munar
- 4.- Joan Agullo

Baza

05-04-97

- 1.- Col.legi Públic Son Verí
- 2.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 3.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 4.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 5.- Llorenç Socias i Garau
- 6.- Bartomeu Barceló Taberner

Ordal

12-04-97

- 1.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 2.- Col.legi Públic Son Verí
- 3.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 4.- Julià Monserrat

Calp

19-04-97

- 1.- Joan Janer i Andreu
- 2.- Gil Garau i Mestre
- 3.- Julià Monserrat i Rafal
- 4.- Joaquin Janer i Julià

Puertollano

23-04-97

- 1.- Col.legi Públic Son Verí
- 2.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 3.- Tomeu Garau i Mestre
- 4.- Julià Monserrat i Rafal

Baza

25-04-97

- 1.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 2.- Julià Monserrat i Rafal

- 3.- Llorenç Tomàs i Sastre
- 4.- Llorenç Socias i Garau
- 5.- Col.legi Públic Son Verí
- 6.- Llorenç Socias i Garau

Entrevista:

Domingo Fontirroig i Perelló Primer Classificat en el Segon Trofeu Ciutat de Lluçmajor 1997.

(Segona Part)

Quina modalitat practica amb els coloms de curses?

Si bé en Tomeu Prohens, que amb això de coloms va esser el meu professor, practica des de fa uns anys la *viudesa* i n'està molt satisfet, jo don preferència a la pràctica del sistema *natural*, crec que és el més adequat per a la nostra illa, i el que requereix un menor nombre d'hores de dedicació.

Ara parlarem un poc del colom que ha fet primer en aquest Segon Trofeu Ciutat de Lluçmajor, organitzat pel Club Columbòfil Lluçmajorer i patrocinat pel Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de Lluçmajor.

De quina línia vos ve aquest colom?

Aquesta femella parda, nombre 42.725 del 1993, és Van Spitel/Van Geel.

El seu pare és de la línia dels Van Spitel, d'en Tomeu Prohens de Campos, i per part de mare d'una Van Geel de na Marta Van Geel. D'aquesta línia, que és una de les que m'han donat millors comptes en el meu colomer, he cronometrat coloms en totes les distàncies, velocitat, fons i gran fons. Però aquesta parella ja no puc fer més colomins ja que el mascle és mort.

Què havia fet amb els quatre anys que ha viatjat?

El primer any va fer velocitat, Eivissa i Península, el segon també va fer velocitat i un fons, Eivissa, península i Baza, l'any 1996: velocitat i gran fons, Eivissa, península i Puertollano, i aquest any: una Eivissa, Orio-

la, en que no va poder esser cronometrada ja que arribà el segon dia, i Madrid.

Quan va arribar aquest animal al colomer?

Va arribar al meu colomer el segon dia de l'amollada un poc abans de les deu del matí, arribà descansada, m'hagués agradat que l'haguéssiu vista en la forma en que va fer la seva entrada.

Quins factors han fet possible aquest resultat?

El primer factor, ha estat sense cap dubte la sort. La sort en aquestes amollades juga un paper fonamental i si per un forat de pany poguéssim veure tota la cursa veuríem fins quin punt és la portadora d'aquest bon resultat.

Però no podem deixar de banda la forma en què es trobava l'animal, era una forma extraordinària que es podia veure a cada moment. Prova d'això és com es troba avui, després de la cursa que ha feta. I, després de sort i forma, la sang que vaig aconseguir lligar juntant el Van Spitel i la Van Geel.

Quina posició tenia?

En el moment de ser engabiada per aquesta amollada l'animal anava acollada amb dues femelles més, totes tres covaven en el mateix niu. En aquestes dates en què ens trobam, aquesta postura no és gens estranya en els nostres colomers, on més o manco tots hem perdut més mascles que femelles i aquestes, per manca de mascles, s'acollen entre elles.

Voleu dir alguna altre cosa?

Crec que l'organització d'aquesta cursa mereix un deu i que l'únic que ha mancat ha estat uns quants coloms més a l'hora de tancar l'amollada. ♦

Entre noltros

Naixements

- Bartomeu Borràs Barceló, fill de Juan-Alberto i Francisca, nasqué el 29-3-97
- Gabriel Moll Cebrián, fill de Gabriel i Sara, nasqué el 24-3-97
- Eva Pons Ponce, filla de Lorenzo-Erñh i Alicia, nasqué el 12-4-97.
- Pere-Miquel Molina Morro, fill de Francisco-Antonio i Antònia, nasqué el 15-4-97.
- Aitor Zúñiga Cànovas, fill d'Eduardo i Antònia, nasqué el 11-4-97.
- Rafel Astorga Mora, fill de Juan-Antonio i Isabel, nasqué el 22-4-97.
- Jerònia Nicolau Gayà, filla de Pedro i Margalida, nasqué el 23-4-97.
- Rosana Aguilera Fuentes, filla de Rafael i Rosa, nasqué el 22-4-97.
- Juan-Manuel Revuelta Rodríguez, fill de Dionisio i María José, nasqué el 21-4-97.
- Mònica Villa Cebrián, filla de Javier i María Dolores, nasqué el 26-4-97.

Matrimonis

- Manuel Andreu i Ramis - Miryam Rosa Ramos Suárez, es casaren el 10-4-97 al Jutjat de Pau de Lluçmajor.
- Rafel Rosselló i Estelrich - Lúdia Pérez Martínez, es casaren el 13-4-97 a l'església Ntra. Sra. de Gràcia.

Defuncions

- Andreu Riera Sastre, morí el 6-4-97 als 36 anys.
- Cristina Garcia Garcia, morí el 9-4-97 als 96 anys.
- Joan Fullana Oliver, morí el 18-4-97 als 87 anys.
- Miquel Estelrich Antich, morí el 18-4-97 als 70 anys.
- Francisca Barceló Vaquer, morí el 20-4-97 als 89 anys.
- Bartomeu Coll Cardell, morí el 25-4-97 als 70 anys.
- Apol.lònia Bonet Amengual, morí el 27-4-97 als 79 anys. ♦

TROPICAL
BAR
RESTAURANTE

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

Pes forat d'es moix

Passatemps

46

No, no és un forn crematori per als morts, el que s'ha edificat a l'ampliació del cementiri, és un forn per cremar-hi flors seques, arrels, baleigs i males herbes. ♦

Sopa de lletres

8 parts del cos humà

O	F	H	A	B	I	O	M	I	V	C	K	H	A	L
E	N	A	I	J	A	C	H	O	S	N	N	B	F	C
S	B	E	N	D	L	N	U	A	M	K	P	I	V	O
I	D	G	W	O	E	T	E	R	B	F	O	M	P	E
A	N	B	I	N	L	R	A	O	E	O	B	A	V	D
S	H	E	B	N	C	O	B	L	Q	C	A	G	P	O
M	J	O	E	N	A	G	C	T	B	U	T	V	Z	A
E	L	D	A	I	G	I	C	T	E	C	P	E	P	M
A	J	P	L	E	R	I	A	E	R	A	M	V	E	I
O	S	E	S	T	S	O	L	I	G	C	E	A	R	B
I	B	A	N	K	I	R	T	E	R	F	U	M	L	E
S	E	E	O	V	A	S	S	R	L	M	A	L	E	O
A	V	V	S	P	E	R	H	E	G	T	E	F	T	Q
T	E	T	S	T	R	G	R	C	U	N	F	L	P	V
A	S	E	N	I	O	Y	R	P	G	P	T	U	H	I
B	J	I	H	B	A	M	I	U	C	J	F	D	L	V
U	E	C	Y	U	H	E	A	O	A	P	A	T	V	A
A	V	Z	G	S	T	R	E	C	J	M	C	A	B	A

Solució del mes passat

- Camell
- Cèrvol
- Elefant
- Girafa
- Eriçó
- Lleopard
- Jaguar
- Porc
- Rinoceront
- Tigre ♦

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Llucmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Forti)
Tel.: 45 70 78 • PALMA

SY P

SERVEI I PREU

***Estalviau comprant
VAJA MENÚ!***

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

47

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)
Pediatria
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S.

Clínica Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psiquiatria
Psicologia
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Atenció primària per a deportistes
Oftalmologia
Psiquiatria
R.X. Radiologia ...

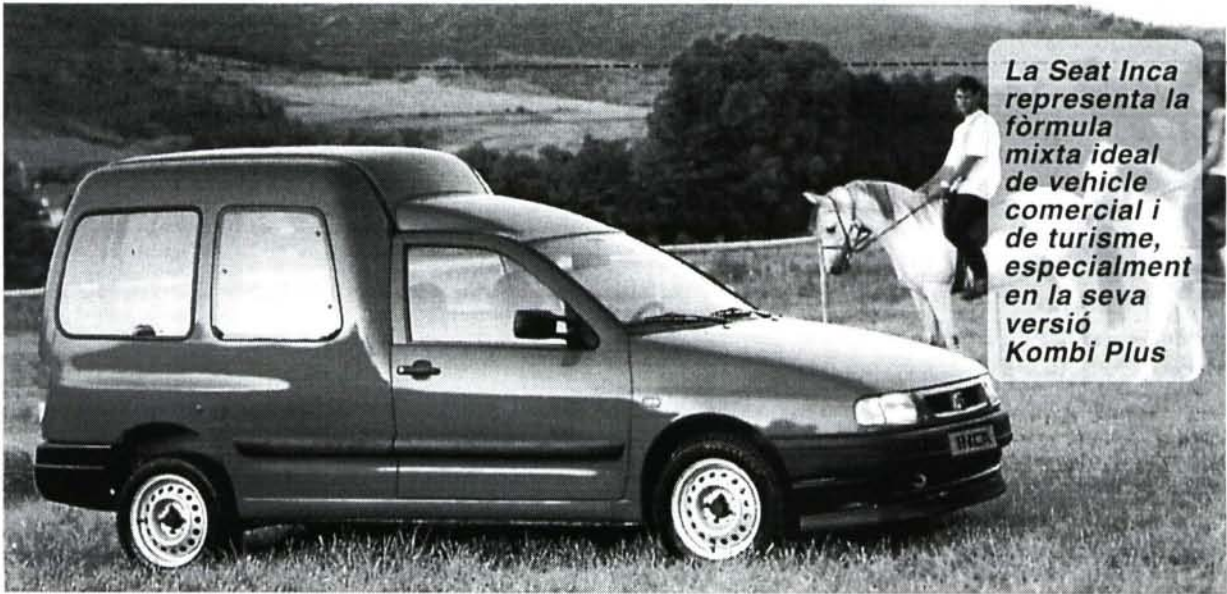
ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VITALICI - ALIANÇA

Plaça d'Espanya, 56 - Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

La Seat Inca representa la fórmula mixta ideal de vehicle comercial i de turisme, especialment en la seva versió Kombi Plus

SEAT INCA KOMBI Y KOMBI PLUS

AUTO - ELECTRIC
Barcelo
S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

ESQUEMA AIRE A.

